Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 29. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 7-го ЛЮТОГО 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 7, 1979 No. 29. VOL. LXXXVI.

ВІДЗНАЧЕННЯ 61-ИХ РОКОВИН ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ У ВАШІНГТОНІ

Як уже інформовано, в середу, 24-го січня, у Вашінгтоні відбулось відзначення 61-их роковин відновлення Української Державности і 60-річчя Акту Соборности. Цього дня сесію в Палаті Репрезентантів започаткував спеціяльною молитвою в намірені українського й американського народів о. шамб. Володимир Паска, а увечері відбулося прийняття-зустріч з американськими законодавцями та представниками уряду. Під час цілого тижня поодинокі сенатори й конґресмени виступали з відповідними заявами, які опісля були опубліковані в „Конґресовому Рекорді". На фото вгорі, після молитви в Конґресі ЗСА стоять (зліва): конґресмен Крістофер Додд, п-і Тереса Царик, конґресмени Джеймс Райт, Клемент Заблоцкі і Едвард Паттен, о. д-р Джеймс Форд, капелян Палати Репрезентантів, конґресмен Роберт Дорман, о. В. Паска, конґресмени Едвард Дервінскі, Томас О'Ніл, Джон Брадемас, Фернанд Ст. Джермейн, п-і Юлія Добрянська, президент УККА проф. д-р Лев Добрянський, мгр Теодор Царик, голова Відділу УККА у Вашінгтоні, який організував імпрези в співпраці з Українським Інформаційним Бюром.

ПОХОРОНИЛИ ГНАТА ПОВОРОЗНИКА

Гамілтон, Канада (Ростислав Л. Хомяк). — У понеділок, 29-го січня 1979 року канадська Україна похована одного із своїх чільних діячів — сл. п. Гната Поворозника. Він помер на початку 84-го року свого життя, при чому більш як пів сторіччя він був підпорою і промотором української громади в Канаді.

Заупокійну Літургію і похоронні обряди відправив Торонтонський Владика Ізидор Борецький в асисті п'ятьох священиків. Біля 1,200 осіб взяли участь у недільній панахиді в гамілтонській церкві св. Миколая і понад шістсот у похоронних відправах, хоча це був робочий день.

Усі присутні належали до широкого кола родини і друзів сл. п. Гната Поворозника. Серед його друзів були заступлені всі прошарки суспільства — духовенство, політичні діячі, ділові особи, ветерани, шахтарі, професіонали, фармери, робітники. Він був людиною, яка вміла і не соромилась стати поруч з робітником біля машини в одній із фабрик якими він керував, і особисто показати, як більш продуктивно можна виконати дану працю, а через кілька днів, а то й годин, одягнути вечірній одяг і взяти участь у прийнятті в посольстві, або сісти за стіл з членом кабінету і обговорювати можливі розв'язки складних економічних проблем.

Владика Ізидор у своїй проповіді згадав про три основні чинники сполені в особі сл. п. Гната Поворозника: родина, церква і суспільство.

У нього і його дружини Анни було три доньки і син. Для них усіх дітей і внуків, він був — як висловилась донька Мелания Мартинюк — головою роду. Хоча він приїхав 1927 року зі Жовтанець під Львовом до Канади без нічого, за вийнятком своєї вродженої винахідливости і фізичної сили, він зумів закріпити свій рід духово, інтелектуально і матеріяльно.

У церковному житті він був не тільки активним членом на протязі свого життя, але й справжнім ктитором і благодітелем багатьох храмів. Владика Ізидор, спар-

(Закінчення на стор. 4)

Сахаров поставив переговори САЛТ II вище від боротьби за права людини

Москва. — Андрей Сахаров, відомий активіст на відтинку боротьби за права людини в Совєтському Союзі, висловив свою думку, що справа боротьби за права людини, хоч яка вона важна, не повинна стояти на перешкоді у переговорах між Совєтським Союзом і З'єднаними Стейтами Америки для скорочення стратегічної зброї і підписання нового договору т. зв. САЛТ II.

Д-р А. Сахаров, один з винахідників совєтської атомової бомби, який опісля перейшовши в табір дисидентів, став речником боротьби за людські права в СССР, відкидає у принципі таку можливість, щоб ЗСА використовували переговори для тиску на СССР і вимагали свободи слова, вільної еміґрації, релігійної та іншої свобід для людей у Совєтському Союзі.

„В моїй оцінці таке становище не є правильним, — заявляє Сахаров у статті поміщеній в журналі „Траслог", — бо на мою думку звільнення людства від страху атомового знищення мусить мати першенство перед іншими справами".

Сахаров при тому позитивно висловився про американське становище до цієї справи, яке пропонує відділення переговорів про роззброєння від усіх інших справ і проблем на розв'язку яких чекає людство.

В короткому інтерв'ю, до речі поміщеному у цьому самому числі журналу, подібну до Сахарової думку висловлює колишній державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер, рекомендуючи виділити закордонну політику від боротьби за людські права. Кіссінджер уважає, що поєднування закордонної політики зі змаганнями за права людини в світі становить велику загрозу. Згідно з опінією Кіссінджера нестабільна ситуація в Ірані сьогодні є наглядним вислідом стосування такої політики З'єднаними Стейтами Америки.

Вичисливши усі вади теперішнього комуністичного режиму в СССР, Сахаров у заключенні ставить під сумнів політику бойкоту, бо тоталітарні режими роблять все можливе, щоб не допустити до втрати власного престижу і тиску з зовні.

ВІДЗНАЧЕННЯ СІЧНЕВИХ РОКОВИН В ОЛБАНІ

Українська делеґація в товаристві асамблімена нюйоркського стейту Михайла Гобляка [українського роду з околиці Вотервліт, Н. Й.] під час відзначування Січневих Роковин у стейтовій леґіслятурі в Олбані. На фото [зліва]: голова УККА Олбанської округи Ярослав Кушнір, голова Відділу УККА у Вотервліті Микола Філь, асамблімен Михайло Гобляк, голова Відділу УККА з Керґонксону Микола Василик, о. д-р Богдан Волошин [парох Вотервліту] і директор Союзівки Володимир Квас. Допис про ці свята пера ред. І. Дурбака появився у „Свободі" з 31-го січня ц. р.

САЛТ II ТРЕБА „ПОВ'ЯЗУВАТИ" ІЗ ЗАГАЛЬНОЮ ПОЛІТИКОЮ МОСКВИ — ВИРІШИЛИ РЕСПУБЛІКАНСЬКІ ЛІДЕРИ

Істон, Мериленд. — Під час триденної наради продовж кінця минулого тижня, тобто від 2-го до 4-го лютого, 95 чільних членів Республіканської партії, включно з великою кількістю сенаторів і конґресменів, вирішили, що справу нового договору із Совєтським Союзом щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II) не можна трактувати цілком окремо, як це закликає уряд президента Джіммі Картера; а треба „пов'язувати" її з загальною закордонною політикою Москви, включно з усіми іншими совєтсько-американськими військовими проблемами.

Хоча в резолюції, що її схвалили учасники нарад, формально не зазначено, що Республіканська партія відтепер відкидає принцип „двопартійности в ділянці закордонної політики", то з дискусії під час самих нарад і в розмовах з кореспондентами, республіканські лідери недвозначно підкреслювали, що двопартійний підхід був актуальний під час Другої світової війни і зразу після неї, але тепер він „перестарілий".

Критикуючи уряд президента Картера за послаблення військової сили ЗСА і за „іґнорування совєтської агресивности", республіканські провідники підкре-

(Закінчення на стор. 4)

ТЕНҐ ЗНОВУ ТАВРУЄ СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ЗА НАМАГАННЯ ВСТАНОВИТИ ГЕГЕМОНІЮ

Сієтел, Вашінгтон. — Промовляючи тут у неділю, 4-го лютого, Тенґ Гсіао-пінґ, перший заступник прем'єрміністра комуністичного Китаю, знову натаврував Совєтський Союз за намагання встановити свою гегемонію на всіх обширах світу і твердив, що ЗСА та Китайська Народна Република подіrange поділяють спільне зацікавлення не допустити до цієї гегемонії і хочуть запевнити мир і стабільність у світі.

Демократичний сенатор Генрі Джексон із стейту Вашінгтон заявив, що вповні погоджується з Тенґом, бо Совєтський Союз намагається поширити свої впливи в Европі, Азії та на Близькому Сході, як теж становить загрозу для самої самостійности ряду держав.

Джексон, який є співавтором т. зв. „додатку Джексона-Ваніка" до торговельного закону з 1972-го року, що пов'язує справу надання торговельних пільг Совєтському Союзові з лібералізацією еміґраційної політики Москви, зокрема відносно совєтських жидів, повідомив кореспондентів, що Тенґ, якого вважають найвпливовішим членом китайського управління, обіцяв, що Пекін дозволить більшій кількості осіб еміґрувати з Китаю.

Закінчивши тридені переговори у столиці ЗСА з президентом Картером, членами його уряду і впливовими законодавцями ЗСА, Тенґ і китайська делеґація спершу відвідали Атланту, Джорджія, а відтак

(Закінчення на стор. 3)

Сенсаційна виборча пропозиція в СССР

Москва.—Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Москві Дейвід Шіплер інформує у числі з 3-го лютого ц. р., що в Совєтському Союзі поширилася нова виборча сенсація, викликаючи зацікавлення не тільки в москвичів, але також в закордонних кореспондентів і дипломатів. „Кожний школяр в СССР знає, що вибори в Совєтському Союзі відбуваються тільки на одного кандидата, вибранця Конумістичної партії, — пише Д. Шіплер, — однак в цьому році група робітників, російських націоналістів, релігійних активістів й інших, намагаються змінити цю систему, яка в будуччому може мати непередбачені наслідки".

Члени цієї таємничої групи, яка виступає під назвою „Вибори в 1979 р.", розповсюджують точно зроблені фотокопії пресових комунікатів і все це діється в країні де копіювальні машини приватно майже не існують і за посідання яких уряд гостро карає.

Члени ініціятивної групи, яка ніби то начисляє 28 осіб, заявили західнім кореспондентам, що вони наіменували двох кандидатів до Верховної Ради СССР, а саме Роя А. Медведєва марксистського історика, який свого часу критично висловлювався на сторінках преси про сталінські переслідування.

(Закінчення на стор. 4)

Вшановано проф. Л. Добрянського

Боффало. — Місцева газета „Боффало ньюз" з 28-го січня 1979 року помістила репортаж п. з. „Тут вшановано оборонця незалежности України", в якому подано, що Відділ УККА на прийнятті в готелі „Статлер Гілтон" вшанував голову Українського Конґресового Комітету Америки проф. Лева Добрянського.

Д-р Л. Добрянський, професор економічних наук у Джорджтавн університеті та автор резолюції „Тижня поневолених народів" закликав поновити зацікавлення поневоленими народами, яких поглинув Совєтський Союз".

У Совєтському Союзі „120 мільйонів людей, — як заявив проф. Добрянський, — зацікавлені своїм національним самовизначенням" — пише згадана газета. Натомість уряд у Вашінгтоні більш-менш уникає цього питання.

Голова УККА підкреслив у своєму слові, як пише „Боффало Ньюз", що президент Картер у своїй промові про „стан унії" назвав Совєтський Союз „нацією" і заявив, що „ми не помагаємо націям СССР, якщо ми дивимося на Совєтський Союз як на націю, а не як на імперію. У Совєтському Союзі є багато націй."

Проф. Добрянський у своєму виступі також наполягав на тому, щоб Картер поширив свою офензиву про права людини, зокрема включивши „національні права".

У програму прийняття входили мистецькі виступи та вступне слово голови Відділу УККА в Боффало Василя Шарвана — додає „Боффало Ньюз".

Лава присяжних не могла рішитись в справі конґресмена Флада

Вашінгтон. — У суботу, 3-го лютого, федеральний суддя Олівер Геш уневажнив розправу конґресмена Деніеля Флада після того, як лава присяжних не могла винести одноголосного рішення щодо жадного з 11-ох обвинувачень проти цього впливового демократичного конґресмена з Пенсильванії. Розправа тривала майже три тижні, а Флада прокуратура обвинуватила в хабарництві, кривоприсязі та в зловживанні його становищем конґресмена. Дейвід Гіндем, один із трьох прокураторів відмовився від будь-яких коментарів відносно повного оскарження Флада, заявляючи, що в цій справі рішатиме Департамент справедливости.

Одна із членів лави присяжних, яка складалась з вісьмох чоловіків і чотирьох жінок, заявила представникам преси, що у шістьох з усіх 11-ох обвинувачень 11 членів лави були визнали конґресмена Флада винним, а тільки один член голосував постійно проти. Джоні Лайле назвала члена „впертим старичком", не подаючи його прізвища.

Конґресмен Флад, якому 75 років, висловив задоволення з вислідy розправи, підкреслюючи ще раз свою невинність та опрокидуючи обвинувачення проти нього.

ХОМЕЙНІ ПРИЗНАЧИВ СВОГО ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА

Теґран. — У понеділок, 5-го лютого, мусулманський провідник Аятоллах Рухоллах Хомейні, який п'ять днів раніше повернувся до Ірану після 15-річного екзилю, призначив Меґді Базарґана, давнього противника шаха Мохаммеда Різи Пагнелі та інженера по фаху, на прем'єр-міністра свого запляннованого тимчасового уряду, заявляючи в той же час, що дотеперішній цивільний уряд прем'єра Шахпура Бахтіяра є „нелеґальний".

Меґді Базарґан

Призначуючи Базарґана на пості прем'єра під час пресової конференції, Аятоллах Хомейні перестеріг, що збройні сили, які покищо підтримують Бахтіяра, наражуються на „кару Божу", якщо противитимуться тимчасовому уряду Базарґана, який мав би перетворити Іран у „дійсно мусулманську республіку". Свій кабінет Базарґан має призначити протягом наступних кількох днів, закінчити проєкт нової конституції, перевести референдум щодо цієї конституції і нової урядової системи, як теж довести до виборів нового парляменту — заявив Аятоллах Хомейні.

Однак, прем'єр Бахтіяр, відповідаючи на цей крок Хомейні, підкреслив, що не плянує резиґнувати і що може існувати „тільки один Іран, один уряд і одна держава", долаючи, що не визнає тимчасового уряду Базарґана.

Іранські збройні сили, які нараховують біля 400,000 вояків, як сказано, під сучасну пору підтримують уряд Бахтіяра. Зразу після пресової конференції Хомейні, військові частини зайняли позиції в різних урядових будинках, зокрема в приміщеннях міністерств, щоб запобігти будь-якій спробі тимчасового уряду Базарґана захопити владу.

Спостерігачі вказують, що ситуація в Ірані далі дуже непевна і кожної хвилини можуть зайти драстичні зміни.

Східньонімецький перебіжчик помагає Боннові розгромити шпигунську сітку

Бонн, Зах. Німеччина. — Втеча до Західньої Німеччини старшини східньонімецької розвідчої служби Вернера Штіллера, який захопив із собою декілька тисяч документів про діяльність комуністичних аґентів, спричинилася до розгромлення шпигунської сітки.

Представник федеральної прокуратури заявив, що на основі тих інформацій заарештовано десять осіб, яких обвинувачують у шпигунстві, а шістнадцятьом вдалося втекти до Східньої Німеччини. Він додав, що прокуратура ще повинна простудіювати кілька тисяч документів, однак, „ми вже можемо сказати, що нанесено розгромлюючий удар східнім шпигунам. А якщо всі документи будуть простудійовані — може бути більше арештів".

Західньонімецька газета „Білд" з 4-го січня 1979 року подає, що сорок підозрілих у комуністичному шпигунстві втекли, однаке поліційні чинники вважають, що в те число, мабуть, включено членів родини підозрілих.

Крім тих десятьох заарештованих у Західній Німеччині, французька поліція затримала двох західньонімецьких науковців, які працюють у Франції. Одного було звільнено через брак доказів — заявила західньонімецька поліція.

Серед заарештованих, як подає газета „Білд", знаходиться фізик, що працював для компанії будови літаків і космічних ракет, професор металюрґії Ґеттінґенського університету та член Баварського парляменту від соціял-демократичної партії д-р Фрідріх Кремер.

Вшанують Патріярха Йосифа Сліпого

Ню Йорк (Я. К.). — Т-во за патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви, Відділ у Ню Йорку, приготовляється до відзначення 87-их уродин і 40-річчя хіротонії Патріярха Йосифа. Вшанування відбудеться у неділю, 25-го лютого ц. р., о год. 3:30 по полудні в залі Українського Народного Дому при 2-ій евеню. Участь в програмі візьмуть: хор Осередку СУМ Америки „Жайворонки", солістка Лариса Магун-Гурин, проф. М. Лабунька і д-р А. Лозинський.

Як відомо, Владика Василь Лостен єпископ Стемфордської епархії, зарядив відправлення Служб Божих в намірені Блаженнішого Патріярха. У Великому Ню Йорку ці відправи відбудуться у церквах: св. Юра, Ню Йорк, 18-го лютого, год. 12-та вполудне, св. Покрови, Бронкс — 11-го лютого, год. 9-та і 10-та ранку, Чесного Хреста, Асторія — 25-го лютого, год. 10 ранку, св. Миколая, Бруклин, 18-го лютого, год. 10 ранку і св. Духа, Бруклин — Північ, 25-го лютого, год. 11-та ранку.

Цієї суботи відбудеться Баль Дебютанток СУМ-А

Ню Йорк, Н. Й. — Цієї суботи, 10-го лютого ц. р. тут у великій балевій залі престижевого готелю Статлер Гілтон при 7-ій евеню і 33-ій вулиці відбуватиметься традиційний Баль Дебютанток Спілки Української Молоді Америки, що його кожнорічно організує Крайова Управа, згідно покликаний нею окремий забавовий Комітет, головою якого вже від кількох років підряд є відомий сумівський і громадський діяч культурно-освітній референт КУ Корнель Василик. На Балю виступлять 19 дебютанток і їхніх ескортів; гратиме оркестра Богдана Гірняка у повному складі; початок Балю год. 8:30 вечора. Аранжерами цьогорічного Балю будуть Євгенія Кузьмович і ред. Богдан Гаргай.

Комітет, до якого крім згаданих входять ще писар КУ Марія Барна, пані Марія Пятка — фінансовий референт та інші, інформує, що ще є вільні місця, які треба замовляти в канцелярії КУ СУМ-Америки при 136 2-га евеню, або телефоном на число 477-3084.

По селах в УССР призначено грошові нагороди за „виховну" працю

Київ. — Київська „Культура і життя" інформує, що по селах почали переводити республіканський огляд роботи профспілок сільських клюбів, будинків культури, бібліотек та кіноустановок, які мають працювати під аспектом відзначування 325-річчя „воз'єднання України з Росією". Метою цього огляду, — пише газета, —активізувати згадані культурно-освітні заклади, товариства та гуртки для „ідейно-політичного, трудового, морального, естетичного виховання трудівників села". Виховувати мають не тільки дорослих і молодь, але й ...пдліткiв, які проживають у даній сільській місцевості.

Щоб заохотити до цієї „ударної" праці, Укрпрофрада нагороджує переможців спеціяльними дипломами, грошовими високими преміями, телевізорами тощо. Для керівництва цим „почесним ділом" створено окремий республіканський комітет.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Косик (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Правильна вимога

У кінці минулого тижня біля 100 чільних членів Республіканської партії, включно з багатьма впливовими сенаторами і конґресменами, схвалили резолюцію, в якій зазначено, що справу нового договору із Совєтським Союзом щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II) не можна розглядати цілком окремо, як це бажає президент Джіммі Картер і державний секретар Сайрус Венс, а треба „пов'язувати" її із загальною закордонною політикою Совєтського Союзу, включно з усіми іншими совєтсько-американськими військовими справами.

Хоча згадана резолюція формально не зобов'язує республіканських членів Конґресу у їхній законодавчій діяльності, а є тільки висловом поглядів провідних діячів Республіканської партії, то схвалення резолюції — це відрадне явище, бо досі тільки поодинокі законодавці видвигали потребу „пов'язувати" справу САЛТ II із питанням агресії та імперіялістичних замірів Москви на різних обширах світу. Тепер справу „пов'язання" підтримує провід Республіканської партії та її чільні діячі, що в американській політичній системі має багато більше значення, ніж заяви окремих членів Сенату чи Палати Репрезентантів.

Республіканська резолюція скріплює становище д-ра Збігнєва Бжезінського, головного дорадника Білого Дому для справ крайової безпеки, який вже довший час твердить, що уряд ЗСА таки повинен „пов'язувати" агресивну політику Москви в Африці, Азії та на інших обширах із питанням договору САЛТ II, як теж із питанням поширення чи обмеження американсько-совєтської торгівлі, бо Москва рахується тільки з конкретними акціями, тобто з нею треба говорити з позиції сили, а вона не звертає уваги на усні перестороги з боку Вашінгтону, якщо після перестОрог немає належної реакції на ділі.

Варто вказати, що Бжезінські погоджується з більшістю членів правозахисного руху в Совєтському Союзі, що справу підписання САЛТ II уряд ЗСА повинен пов'язувати теж з питанням порушення Москвою політичних, національних, релігійних і загальнолюдських прав. Зазначуємо, що „з більшістю членів правозахисного руху", а не з усіма його членами, бо, наприклад, академік Андрей Сахаров погоджується зі становищем президента Картера і секретаря Венса, що САЛТ II не треба „пов'язувати" з іншими американсько-совєтськими справами.

Однак, як сказано, більшість дисидентів в самому Совєтському Союзі і ті, які різними способами опинилися на Заході, стверджують, що хоча виступи президента Картера і членів американського уряду в обороні прав людини в цілому світі, включно із Совєтським Союзом, є дуже позитивним явищем, то оборона цих прав напевно мала б більший успіх, якщо за словами стояла б відповідна акція: якщо Москва хоче, щоб Америка погодилася на новий договір щодо обмеження стратегічної атомової зброї, чи хоче купувати в ЗСА харчові та інші продукти, то повинна додержуватися міжнародних договорів і власної конституції щодо пошанування прав людини, як теж повинна припинити свою імперіялістичну діяльність на різних обширах. Кремлівські можновладці ніколи добровільно не додержувалися і не додержуються жадних договорів; а використовують їх для поширення своїх впливів і своєї пропаґанди.

Уряд президента Картера в найкращому інтересі самої Америки, цілого вільного світу, як теж поневоленого населення Совєтського Союзу повинен прислухатися до правильних порад членів правозахисного руху в СССР, як теж прикласти належну увагу згаданій резолюції лідерів Республіканської партії і таки почати „пов'язувати" всі американсько-совєтські справи, а не трактувати їх цілком окремо, зокрема не відокремлювати справу САЛТ II від інших совєтсько-американських стосунків.

О. Зеленецький

СПРАВЖНЯ МЕТА СВЯТКУВАНЬ „ВОЗЗ'ЄДНАННЯ"

Сучасні святкування 325-річчя „возз'єднання" України з Росією перевершили своїм пропаґандивним насиченням усі дотеперішні відзначування Переяславського договору. До речі, треба сказати, що в 20-их роках совєтський режим взагалі не вважав цього акту якимось трохи чи не комуністичним досягненням. Навпаки, тодішня совєтська історіографія неґативно оцінювала прилучення України до Росії. Тодішній провідний большевицький історик Покровський уважав Переяславський договір дальшим кроком для зміцнення царської реакційної влади й поневолення народних мас, а для України цей договір був першим кроком до майбутнього національного й соціяльного поневолення.

Та з хвилиною, коли совєтський „інтернаціоналізм" набрав імперіяльно-російського змісту у 30-их роках, коли Покровський попав у неласку, а його історичні праці заборонено, почалася не тільки „реабілітація" царського самодержавства, а й енерґійні заходи пристосувати Переяславський договір до потреб і цілей нового совєтсько-російського самодержавства. Таким чином клясичне ленне підданство середньовічних часів, підписане в Переяславі Богданом Хмельницьким, почали вихваляти як „возз'єднання" двох братніх народів" в одній спільній державі, промовчуючи, що Московщина (назву Росія прийняв щойно цар Петро I в той час була відсталою країною й „досягнення" для України з того возз'єднання були траґічні не тільки політично, а й культурно.

Цікаво відзначити, що „розгорнення" цих святкувань „возз'єднання" набирають щораз більшого пропаґандивного насичення рівнорядно з посиленням русифікаційних процесів в Україні. Вже за часів Хрущова, з ініціятиви якого святкування возз'єднання набрали пишноти, почала повільно кристалізуватися в КПСС теза, що так зв. наближення й пізніше злиття націй в СССР можна практично реалізувати, привівши насамперед до злиття трьох слов'янських „братнія народів" — українців, білорусів і росіян. Правда, це не була жадна нова ідея, уже царський уряд практично це злиття переводив Емськими указами й теоріями про „триєдність" російського народу, складеного з великоросів, малоросів і білорусів. Але совєтський режим уклав усю цю проблему в своєрідний Гордійський вузол „інтернаціоналістської діялектики", висунув теорії про одночасний розквіт і наближення соціялістичних націй і про творення своєрідної „надбудови" — совєтського народу.

Звичайно, за усім цим скривалася та сама ціль, до якої змагали й царі без „діялектики". Ніби „надбудова" — совєтський народ аж ніяк не теоретичне явище. Для посилення його „єдности" проводиться плянова й насильна русифікація, яка набирає окремого характеру в двох неросійських слов'янських республіках — Білорусі й Україні. В них щораз настирливіше почали ширити тезу, що за часів Київської Русі існував один руський нарід, що Росія була леґітимним спадкоємцем Київської Руси, що Литва й Польща були „окупантами" і, що логічно, Переяславський договір був не звичайним актом, подібним, як його пізніші гетьмани підписували чи то з Польщею, чи з Туреччиною, чи зі Швецією (всі вони вважаються в сучасній совєтській історіографії „зрадницькими"), а приверненням того стану, який існував за часів Київської Руси, возз'єднанням руських земель.

В майбутньому це мало б привести й до національної єдности трьох „братніх народів". І ця „майбутність" підготовляється саме пляновими русифікаційними заходами, які ліквідують „тимчасовий" стан сучасного трьохподілу і привернуть „нормальну" національну єдність. Хто слідкує за сучасними святкуваннями 325-річчя возз'єднання України з Росією, той ясно бачить саме такі тенденції тих святкувань. Наприклад, в „Радянській Україні" нещодавно появилася стаття д-ра історичних наук Ю. Кондуфора під не надто „історичним" заголовком „Навіки разом!", в якій йде мова про Київську Русь, як єдиного етнічного предка, про спільну мову в той час, про спорідненість матеріяльної і духової культури, про те, що постання в 15-16 ст. „російської централізованої держави" було „фактором східньо-слов'янського єднання", що той фактор ніби мав „благородний вплив на політичний, економічний та культурний розвиток російського й українського народів".

В такому сенсі і стилі пишуться не тільки статті, а й цілі „наукові" книжки, пов'язані зі справою Переяславського договору та „возз'єднання". Існує явне прагнення „переконати" українців, що злиття трьох слов'янських народів в один совєтський є „історичною необхідністю", зумовленою історичним процесом „інтернаціоналізації і будівництва соціялізму".

Розрахунок при тому цілком простий. Росіяни, білоруси й українці разом творять велику більшість населення СССР. Привернення їх „єдности" дасть цілком реальні можливості „проковтнути" всі інші малі народи, як також і дуже посилить реалізацію різних „інтернаціональних" совєтських плянів у світі. Інакше кажучи, слов'янська „єдність" в СССР потрібна совєтському режимові для зміцнення своєї внутрішньої сили, а ця знову потрібна для зміцнення агресивно-імперіяльних світових плянів.

Усі ці святкування „возз'єднання" є своєрідною відповіддю на посилення національного руху спро-

(Закінчення на стор. 3)

Проф. Степан Плахтин

НАФТА І ДЕРЖАВНІ ВИБОРИ В БРАЗИЛІЇ

Ще не так давно бразилійці „купалися" в бензині. Хоч була імпортована, але дуже дешева. Автомашин не було так багато, експорт кави вповні покривав імпорт нафти. Та часи змінилися: нафта подорожчала на світовому ринку, національна продукція автомашин помножилась у багато разів, природні нещастя (морози і посуха) зменшили продукцію кави в декілька разів, а зокрема в штаті Парана (найбільший продуцент кави в Бразилії) продукція кави зійшла на зеро. Через брак електричної енерґії, високий відсоток індустрії вживав (та ще й тепер вживає) нафту для пущення в рух своєї складної машинерії. Залізничний транспорт слабо розвинений, а тому перевіз сирівців і продукції на великі віддалі перейшов на вантажні авта, що потягло за собою збільшення вжитку продуктів імпортованої нафти. Для розвитку, головним чином, тяжкої промисловости, потрібно було імпортувати капітал і затягати позички, які обтяжили країну боргами близько 40 мільярдів долярів.

Це в свою чергу спричинило підвишку цін на продукти, головним чином першої необхідности, що привело до інфляції, яка річно хитається між 38-40 відсотків. Робітник відчув брак харчів на столі і невдоволення проти уряду зростало серед населення з дня на день.

Тому й не диво, що в останніх парляментарних виборах, які відбули в кінці минулого року, в найбільших промислових центрах, висліди дали пропорційно 3 до 1 в користь опозиції.

Для прикладу візьмемо штат Сан Павло, найбільший промисловий центр країни, де вислід виборів був такий: опозиція вибрала сенатора 5.789.872 голосами, коли кандидат проурядової партії дістав лише 1.225.730 голосів, або 13,47 відсотків загального числа 10.241.247 виборців. Подібно сталося в штатах Ріо де Жанейро, Мінас Жерайс, Ріо Ґранде до Сул і інших.

Та проурядова партія здобула більшість місць у національному Конґресі (сенат і палата послів), хоч точного підрахунку ще немає, бо в деяких штатах це ще забере тижні.

Як стверджують політики й економісти, головним пропаґандистом опозиції у передвиборчій кампанії була інфляція і високий кошт прожитку. Це й потягнуло за собою виборців у промислових центрах, в яких „шлунок промовляв вище за розум".

Комуністична партія в Бразилії заборонена законом, хоч прихованих комуністів є не мало. Головний їхній лідер, Луїз Карлос Престес (вже десятки років живе на ласкавому хлібі в Москві), перед виборами видав маніфест, в якому закликав своїх „камарадів" підтримувати опозиційну партію. Цікаво, що ані один лідер, як нам відомо, не відкинув підтримка Престеса, і ціла опозиція збула її мовчанкою. Також католицька церква (Бразилія найбільша католицька держава в світі) офіційно не забрала голосу в цій справі, хоч в офіційній формі висловлювалась проти федерального уряду й існуючого режиму в країні.

Головні маси робітництва є проти комунізму, не говорячи про хліборобське населення, яке суто консервативне і є головною підпорою антикомуністичного уряду держави.

Як ми сказали вище, інфляція і високий кошт прожитку стали найкращими спільниками опозиції. І хоч уряд здобув невелику більшість у національному конгресі та має 22 з 23-ох губернаторів в окремих штатах (президент республіки, губернатори і 1/3 сенаторів вибрані виборчими колеґіями) і в більшості штатів місцеві сойми, одначе матиме великі трудноші у здійсненні свого пляну економічного, політичного і соціяльного розвитку, або вивести цю найбільшу в Латинській Америці країну (8 млн.500 тисяч кв. км. і 120 млн. населення) зі стадії малорозвиненої країни. Це можливе тільки при збільшенні видобутку нафти зі своїх джерел та збільшення джерел іншого роду енерґії (електрика, алкоголь і вугілля), які зрівноважать комерційний баланс, знівелюють інфляцію і приведуть до зниження цін і справедливого розподілу прибутків.

Лариса Дончук

ПРО ДВІ ПРОЧИТАНІ КНИЖКИ

Слідкувала я за часописом „Свобода" ввесь жовтень і листопад, чи з'явиться у рубриці „Голос читачів" згадка про якусь книжку, бож колись вважали жовтень — місяцем рідної книжки...

Але то було давно, ще в ті часи, як ми — колишні „діпісти" жили значно бідніше, тісніше, але... дружніше, коли були свідомі і не такі зматеріялізовані. Ми тоді ще читали, вболівали долею рідного друкованого слова, та згадували, що жовтень — місяць української книжки. В той час мене і ще багатьох скитальців дивувало, а навіть обурювало, що тут архітектори при плянуванні будинків передбачають досить місця для „бари", тобто для різних алькогольних напоїв, але про якусь найменшу бібліотечку не згадувалося. Книжка, якщо й була у когось, то тримали її, як „Попелюшку", десь у пивниці. Тепер багато з нас до цього звикли й самі перестали читати, та дбати про рідне друковане слово.

Я ж захотіла подати свій читацький голос, написати свою думку про твори, що я їх прочитала останніми місяцями. Про дві книжки, що їх написали письменниці: спогади про дитинство та ранню молодість.

Одна книжка невеликого розміру. Авторка її Тетяна Михайлівська-Цимбал. Цей перший твір письменниці має назву „З військового гнізда".

Уже по заголовку видно, що авторка змальовує побут військової так би мовити, касти, в оточенні якої вона росла. Думаю, що багатьом, так, як мені, було цікаво прочитати про особливості цього побуту, про який ми мало знали.

Пишучи про дитинство, авторка згадала, що в їхній родині, де батько був полковником російської армії, була дисципліна, та, читаючи про часом відчайдушні, а часом смішні витівки цього дівчиська Тані, складається враження, що дівча робило те, що хотіло...

Її рання молодість припала саме на початок революції в Росії. Вона мала нагоду особисто бачити таких відомих людей, як „Саша" Керенський, голова Російського Тимчасового Уряду, та чути його промову. Була вона свідком важливих, а часто й траґічних подій.

Коли Тані було 17 років у неї виявилася національна свідомість і вона всією своєю „буряною" вдачею поринула у визвольну боротьбу українського народу: почала працювати зв'язковою Повстанчого Загону. З неослабною увагою читач слідкує за подіями тих часів і разом з авторкою переживає небезпеку, що чигала на зв'язкову при виконанні її завдань.

А ось останній розділ твору, під заголовком „Я вернуся!" Це так вона обіцяла своїй мамі, коли збиралася переходити через Дністер до Румунії.

Яскраво, хоч і коротко, авторка змальовує своє перше враження від тодішнього життя румунів: „Була неділя, спокійні, веселі, гарно вбрані люди поспішали до церкви". Це було таким контрастом до того, що Таня переживала в своїй, тепер розтерзаній, Батьківщині, що здавалося їй сном... Про події „там" нагадували, пропливаючи Дністром, спотворені в большевицьких катівнях, трупи.

На цьому кінчаються спогади Т. Цимбал. Хоча вона своєї обіцянки матері не виконала, додому не повернулася, та хай цю обіцянку „я вернуся" авторка перенесе в літературний світ і повернеться ще до спогадів. Цим разом хай напише про своє, не менше цікаве, життя поза Батьківщиною.

Іще одна книжка, теж спогади. Написала їх відома й багатьма улюблена письменниця — Леся Лисяк-Тивонюк. Це дуже цікаво побудована розповідь про дитинство й молодість авторки. Твір зветься „Стежка до дому".

Із першої ж сторінки твору читач зустрічає Реню, життєрадісне, збиточне дівча, „янголятко, в якого з-під пшеничних кучериків виглядають цап'ячі ріжки". Розмова авторки з Ренею ввадить нас у дитячий світ, з насолодою читаємо розділ за розділом, а деякі з них особливо мені подобалися. Наприклад, чого вартий розділ під заг. „Янголятко іде в світ". Трьохлітнє дівчатко посперечалася з мамою і заявило, що піде у світ, як це розповідається в маминих казках, коли „покривджені" йдуть з дому. Цей розділ так мальовничо написаний, що мені хотілося вертатися до нього та насолоджуватися дійсно художньою розповіддю.

Розділи про дитинство Реня назвала ключем до зоряного дитячого світу „уявім собі"... Чарівні казочки з самого дитинства полонили Реню, навчили її любити книжку і вона виросла з цією любов'ю, та стверджує, що без книжки світ був би вбогий, сірий, нецікавий, нудний... Обізвіться, книголюби, чи ж це не правда?!

Із розділів про дитинство я, наддніпрянка, познайомилася з життям сільських учителів у Галичині, тих скромних чесних трудівників, які, часто в тяжких умовах, вчили „людських дітей", не дивлячись на переслідування

(Закінчення на стор. 3)

Р. Малащук

СМЕРТНИЙ ПОХІД

Багато води проплило з того часу в українських і неукраїнських ріках... Багато років кануло у вічність. І — раптом як удар шамполом.

Концтабір Авшвіц 1945 рік.

Коли ти вже 4-ий рік за мурами тюрем і за колючими дротами концентраційного табору, та ще й до того такого табору, як Авшвіц, і коли твоє ім'я, яке ти носив тридцять років, перемінили тобі вже давно на звичайне порядкове число, то ти вже мало реаґуєш на які б то не було події.

Та одного дня сталося інакше. Хтось приніс вістку, що дорогами біля Авшвіцу йдуть і їдуть люди. Не військо, а цивільні люди. І що їх багато.

Довгі валки, які посуваються в західньому напрямі, везли й несли своє прихапцем позбиране добро, говорили про те, що наближується фронтова лінія. Це ж був уже початок січня 1945 року, і дороги, що ними проходили ці валки, простягалися на захід від Кракова. На твердій, простій мові це значило, що невідхильно зближається теж і кінець концентраційного табору. Авшвіц, біля якого днями і ночами їхали і йшли, не зупиняючись, ці понурі мовчазні передвісники надходячої катастрофи.

Табором пройшов, мов електричний струм. Заметушилися і наші наставники та опричники, не знаючи, що їм робити в такій незвичній і небувалій ситуації. В наслідок цього замішання серед начальства, послаб твердий таборовий режим.

В'язні, що їх кожного дня гнали на роботу поза дроти табору, ба навіть ті, що працювали внутрі, почали самовільно не виходити на роботу. Коли ж до цього, одного дня, не відбулася звичайна щоденна збірка, на якій мусіли бути всі, живі і мертві (т. зв. апель), а в повітрі — разом із звичним запахом палених у крематорії трупів, розніссся особливий запах паленого паперу, знак, що палять таборові документи, — всі знали, що прийшов невідкличний кінець табору.

Але який кінець? Ось питання, яке на весь ріст стануло перед 20 тисячами в'язнів, залишками із 5 мільйонів закатованих, помордованих, розстріляних загазованих, повішених у цьому жахливому таборі смерти. Чи нас перестріляють? Чи збомбардують з літаків, щоб і сліду навіть самого табору не залишити? Чи може ще якийсь інший спосіб нашої заглади придумали кати?

Немов Дамоклів меч зависло над головами всіх в'язнів тривожне питання.

Рішення прийшло до нас зовсім несподіване. Евакуація табору.

В цьому випадку переважив ще погляд зовсім практичної натури. Евакуювати в'язнів далі на захід і до останньої хвилини уживати нашої робочої сили для рятунку імперії, що валилася.

Дня 18 січня 1945 року, на сам Щедрий Вечір, почалася евакуація. Я лежав тоді в гарячці 40° Ц. і перспектива була, що мене залишуть на поталу. Була морозна зимова ніч. Десь високо літали літаки і здалека вже було чути гарматні постріли. Була вже крайня пора і тому нам наказали спішитися. Та все ж таки пройшло досить часу, заки 20 тисяч в'язнів вишикувалися на дорозі. Мене стягнули з ліжка і попровадили... в ніч, в мороз, в сніги.

Внутрішній наказ української групи в'язнів був: для взаємної допомоги в дорозі держатися всім разом серед великої маси приречених людей. До того, кількох наших друзів треба було провадити, а одного нести, бо їх усіх забрали прямо з таборового шпиталя і тому треба було спільної помочі їм у першу чергу. Всі інші в'язні, які були в тому часі в шпиталі і яких не було кому забрати, мусіли, очевидно, залишитися. Їх не вспіли вже німці постріляти і вони попали в руки большевиків. Щоб охоронити наших друзів від такого кінця, ми забрали їх зі собою.

Перед вимаршем, на кожного в'язня було видано 1 кг хліба і на кожних трьох в'язнів 1 фунт консервованого м'яса та фунт маргарини. Ми в тому часі ще не знали, що з оцим харчовим „запасом" будемо маршувати цілих шість діб та що під час дороги не дістанемо навіть води. Всі в'язні були в звичайному лихому одягу та драному взутті. Дуже багато мали на ногах лише т. зв. дерев'яники, тобто „черевики" на дерев'яних підошвах, при чому полотном були закриті лише пальці ніг, а решта ноги була боса. Ті, що працювали в самому таборі, не мали взимі плащів, не дістали їх, очевидно, і тепер. Я належав теж до цієї групи і йшов без плаща. Про фізичний стан в'язнів немає що й говорити, коли зважити, що нормальний харчовий пайок в'язня складався з 1/4 кг хліба, 1 літри картопляної зупи й 1 літри чаю з якогось зілля кожного дня, і що на цьому харчі в'язні перебували кілька років. Але над цим ніхто не застановлявся.

Був мороз 20 ступенів ц. нижче зера, поля й дороги були засипані грубою верствою снігу, віяв морозний східній вітер.

Було вже далеко поза північ, як похід-мариво рушив у невідому путь, зразу ж загативши собою всю дорогу. По обох боках нашої колони, гусаком, що десять кроків один, ішли з відбезпеченими крісами есесмани. І хоч це була ніч, то про втечу при такій обставині не могло бути й мови. Завданням оцих есесманів було не лише нас пильнувати, але, як ми це ствердили відразу по кількох кілометрах нашого походу, — стріляти всіх тих, що не були в силі йти дальше. Якщо в'язень упав зі змучення, його стріляли. Тих, що з цієї самої причини не могли додержати кроку з цілою колоною і відставали, стріляли на ходу в кінці маршеруючої колони. Один йшов з постріленою головою і тішився, що живе... недовго.

Не пройшли ми ще кільканадцять кілометрів, як нараз несподівано з недалекого придорожнього лісу посипались стріли. В одній хвилині всі в'язні, разом з есесманами лежали в глибокому снігу в придорожніх ровах... Це стріляли партизани, пробували нас визволити... Дехто пустився втікати в ліс, але стріли більше не повторилися, втікачів спіймали, навели порядок і ми рушили дальше.

Рано ми завважили, що по обох боках дороги в ровах що кільканадцять кроків лежали трупи постріляних в'язнів. Кількість цих трупів все далі збільшувалась, серед них було багато в'язнів-жінок. На цій основі ми знали, що перед нашою колоною, десь спереду, йдуть цим самим смертним шляхом жінки, евакуйовані з жіночого концентраційного табору. Це був справжній смертний похід.

Куди ми йдемо, як довго будемо йти, скільки нас ще впаде, ніхто з нас цього не знав. Може всі? Може такий буде кінець концентраційного табору Авшвіц?!

Власне, правду кажучи, нам це починало бути байдуже. Наші сили чергувалися з кожною годиною, перед собою ми й так не бачили ніяких перспектив. Хіба ж не все одно, чи впасти тут на дорозі, чи день-два пізніше на цій самій дорозі, чи скінчити десь там у новому Авшвіці?

Покищо ми йшли і йшли, відрухово, машинально... Бо як впав — то пропав... Падав густий сніг і присипав тих, що ще йшли, і тих, що вже впали, замітаючи останні сліди останнього походу концентраційного табору Авшвіц...

Наніч нас заганяли до господарських забудовань придорожних фільварків. Очевидно, що 20 тисяч не могли поміститися в жадних таких забудованнях. По звіринній боротьбі за місце на нічліг під дахом, що була однозначна з боротьбою за саме життя, тисячі в'язнів мусіли ночувати на снігу під голим небом. Вранці залишилися на місці сотні замерзлих, які збільшували і без того велику кількість загинувших. Врешті по трьох днях і ночах цього смертельного маршу нас завантажили до відкритих вагонів вантажного поїзду, міркуючи, що треба привезти бодай рештки робочих сил.

Це не помагало багато, бо в'язні, хоча не падали зі змучення, замерзали зі зимна, гинули з браку харчів і води. Замерзлих викидали з вагонів і поїзд-мариво посувався дальше. Деколи задержувалися серед чистого поля і тоді ми кидалися їсти сніг, щоб загасити спраґу, яка, більше як голод, давалася нам взнаки.

Вміжчасі ми довідалися, що первісний напрям нашого походу вів на північний захід — до концентраційного табору Ґросрозен, але згодом нас спрямовано на південний захід, бо шляхи на північ були вже відрізані большевиками.

(Закінчення на стор. 4)

КОНГРЕСОВІ ВІСТІ

орган Українського Конґресового Комітету Америки

Ч. 34 СІЧЕНЬ 1979

НЕВМІРУЩІ ДАТИ

Перші українські поселенці в Америці довший час відзначали щорічно — поруч із роковинами у честь Тараса Шевченка — роковини 1-Листопадового Зриву. Бо це були у величезній більшості іміґранти з Галичини, головно Лемківщини і Закарпаття, де все ще йшов процес кристалізації української політичної думки, яка — хоч у теорії визнала всеукраїнський патріотизм — у практиці на перше місце ставила патріотизм своєї — як казалося тоді — „вужчої батьківщини". Нічого злого у цьому не було, бо ж Галичина з її Лемківщиною чи Карпатська Україна (Русь — назва не зміняє суті) — це частини великої української землі, що простягається від Попраду по Дін. З припливом до Америки іміґрантів, які вже були учасниками Визвольної війни-революції, поруч із відзначуванням роковин Листопадового перевороту в Галичині — на перше місце висунулось щорічне відзначування дат 22-го Січня 1918 і 1919 р.р., — відзначування роковин проголошення 4-го Універсалу та Акту Соборності. І хоча з того часу минуло вже 60 років — вільні українці, розсіяні у діяспорі в різних краïнах свого поселення — рік-річно відзначають урочисто дати свого національно-державного самовизначення, визнаючи водночас, що Акти 22-го Січня — це їх ідеал, це їхня політична програма, до якої всі ми змагаємо і будемо змагати — поки вона здійсниться.

Нас сьогодні не цікавлять подробиці, як це сталося, що проголошено 22-го Січня 1918 і 1919 р.р. ті два історичні акти, - хто і серед яких обставин схвалював їх і як відбувалося їх церемоніяльне публічне проголошення. Все це другорядні подробиці на тлі сучасної трагедії, яку переживає Україна, яка втратила свою державність та опинилася у соборній неволі. Нас цікавить сучасність і майбутність. І коли ми відзначаємо урочисто ті Акти 22-го Січня, то поклоняємося не тільки минулому, але з отого минулого черпаємо наснагу для боротьби за здійснення проголошених тоді ідеалів — за приверненння українському народові державницької волі на всіх українських етнічних землях. Це чудовий доказ живучости і невгнутости українського народу, що хоча від отих історичних Актів минуло вже 60 років, під час котрих виросли вже три нові генерації, всі у діяспорі розсіяні українські громади щорічно відзначають ті невмирущі дати, виручаючи своїх земляків, яким не вільно робити це на їхній рідній землі.

Є народна пословиця, що „віра й гори переносить", але є й друга, що „віра без діл мертва". Акти 22-го Січня зобов'язують нас не тільки до урочистого назверхнього щорічного відзначування їх, — вони зобов'язують нас не тільки до використовування тих дат для популяризації української визвольної справи, для пригадування байдужому зматеріялізованому світові, що Україна вже самовизначилася, що мала свою державу і втратила її в наслідок ворожої збройної агресії. Ті Акти зобов'язують нас також до виконування всього того, чого вимагає добро української визвольної справи, — чого вимагає від нас Український нарід. На найпершому місці стоїть вимога єдности, щоб всі ми „в один гуж стали" — що розумів вже великий Мазепа понад 250 років тому. Роз'єднання, розсварення, розпорошування конструктивних самостійницьких сил, марнування енергії на внутрішню полеміку, це дія не у користь державницького визволення України, а його дальшого поневолення. Український нарід тугий, пережив вже різні трагічні періоди у своїй тисячелітній історії. Українська вільна громада також у своєму корені здорова, туга, роботяща, конструктивна. У роковини Актів 22-го Січня треба пригадувати одні одним, щоби використовувати ті **прикмети** українського духа, а не підпорядковувати їх тим **хибам** української вдачі, якими є гін до поділу, до колотнечі. Коли ми вже дозріли настільки, що визнаємо потребу порозумітися з різними нашими давніми ворогами на спільній атисовєтській платформі, — коли ми раді, що й у російському суспільстві народжується думка про потребу співпраці з українцями на базі визнання їх права до рідної державности, коли є в нас люди, які кажуть використовувати гострий конфлікт між Москвою і Пекіном в ім'я засади „ворог нашого ворога є нашим приятелем" — **то чому ми не можемо замиритись у власному нашому українському гурті?!** Славити Господа, що цю мудрість збагнув Український Конґресовий Комітет — **він за згоду, за єдність, за співпрацю всіх українських конструктивних самостійницьких сил** в ім'я того ідеалу, який сьогодні є ще тільки ідеалом, є тільки мрією, але вже в недалекій майбутності може стати дійсністю!

НОВОРІЧНА ЗУСТРІЧ В ЦЕНТРАЛІ УККА

За прийнятою вже щорічною традицією, 16 січня ц. р. відбулася у конференційній залі Централі УККА в Ню Йорку „Новорічна зустріч" службовиків Централі і гуртка найближчих співробітників. Приявних вітав і Зустріччю проводив директор Централі мгр Іван Базарко, який бажав усім Щасливого Нового Року, пригадав найважливіші події з року 1978 та висловив надію, що й у цьому році праця Українського Конґресового Комітету буде конструктивною і хосенною для української справи взагалі та української громади в ЗСА зокрема. Зокрема привітав приявних генерала Григоренка з дружиною, які своїми особами наче символізують на цій зустрічі Україну з її рухом спротиву. З короткими промовами, за запрошенням дир. І. Базарка, виступили генерал Григоренко, його дружина Зинаїда, головний предсідник УНСоюзу адв. Іван Флис, редактор „Конґресових Вістей" І. Кедрин-Рудницький, колишній директор канцелярії УККА в Ню Йорку Юліян Ревай, редактор Антін Драган і о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, парох церкви св. Юра в Ню Йорку. Між приявними були замешкалі в Ню Йорку й околиці члени Екзекутиви УНСоюзу, всі члени редакції „Свободи" і деякі члени Екзекутиви та Крайової Ради УККА.

СВЯТКУВАННЯ РОКОВИН 22-го СІЧНЯ В ЗСА

Як щороку — так і в цьому 1979-му році відбулося у величезній більшості міст і містечок Америки, де поселені українці, святкування 61-их роковин проголошення 4-го Універсалу і 60-их роковин проголошення Злуки Українських Земель. Як у минулих роках, так само в цьому році головним організатором цих святкувань був Український Конґресовий Комітет, або безпосередньо його Централя в Ню Йорку, або місцеві Відділи. Керівники й активні діячі УККА брали теж найактивнішу участь у тих святкуваннях — а актах проголошення губернаторами й посадниками міст Українського Дня, на святочних академіях-концертах чи бенкетах, влаштовуваних з цієї нагоди. Нижче подаємо за абеткою покищо далеко ще неповний виказ тих святкувань в ЗСА: у зв'язку з місцевими обставинами ті святкування відбувалися в різні дні і деякі з них заповіджено на час, коли це число нашого пресового органу ще не появилося.

Асторія, Квінс, Н. Й. — 22 січня президент дільниці Ню Йорку Квінс підписав проклямацію Української Дня Незалежности, у приявності численної української делегації, під проводолм голови 45-го Відділу ООЧСУ, організатора тієї урочисти д-ра Олександра Соколишина.

Байон, Н. Дж. — Ще 12 січня посадник Денис Колліс підписав Проклямацію про Український День Незалежности, у приявності численної української делегації. 21-го січня відбувся святочний концерт — головну доповідь виголосив о. Василь Марків, місіонер ЧСВВ, один із нечисленних уже в живих активних учасників української визвольної війни.

Бостон, Масс. — Урочисте вивішення українського прапору й проголошення Українського Дня Незалежности 21 січня. 28-го січня — урочиста академія, головний промовець — проф. Михайло Воскобійник із Бриджпорту. У мистецькій частині — вистуни молоді.

Боффало, Н. Й. — 27 січня відбувся в готелі Статлер-Гілтон урочистий бенкет, що його відкрив голова Відділу УККА Василь Шарван. Головним промовцем був президент УККА проф. Лев Добрянський і майстром церемоній був д-р Богдан Гарасим.

Вашингтон, Д. К. — Як щороку — президент УККА проф. Л. Добрянський звернувся заздалегідь до сенаторів і конґресменів з закликом взяти активну участь у відзначенні Українського Дня Незалежности та зголосити свої промови з цієї нагоди до конґресового рекорду — що становить уже поважне джерело інформації про новітню українську історію і її боротьбу за державну незалежність. Спонзорами святкування у Конґресі були 24 січня ц. р. конґресмени Філіп Крейн з Іллиной і Крістофер Додд з Коннектикату. Молитву перевів о. мітрат проф. Лев Добрянський і екзекутивний віце-президент УККА о. шамб. Роберт Москаль.

НОВОРІЧНА ЗУСТРІЧ В ЦЕНТРАЛІ УККА В НЮ ЙОРКУ

Сидять за почесним столом від ліва: Представник Українського Інституту Америки Юліян Ревай, о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, парох церкви св. Юра, генерал Петро Григоренко — промовляє, біля нього сидить його дружина Зинаїда, біля неї її син, обернені — голова Комітету Об'єднаних Організацій Великого Ню Йорку інж. Євген Івашків, його дружина Євгенія і дружина дир. І. Базарка пані Наталя.

Сидять від ліва: д-р Володимир Душник, головний предсід УНСоюзу д-р Іван Флис, заступниця гол. предсідника УНС Марія Душник, колишній 1-ий директор канцелярії Централі УККА Юліян Ревай, пані Зинаїда Григоренко, генерал Петро Григоренко, о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, парох церкви св. Юра в Ню Йорку, Марія Кедрин-Рудницька, директор Централі УККА мгр Іван Базарко, референтка молоді в Екзекутиві УККА Слава Рубель, член заст. през. в Екзекутиві УККА адв. Аскольд Лозинський

Група учасників Зустрічі 22 січня в Українському Інституті Америки в Ню Йорку.

На прийнятті у Капітолю у Вашингтоні, що його зорганізувало Українське Інформативне Бюро у Вашингтоні на чолі з інж. Юрієм Нестерчуком у тісній співпраці з президентом УККА през. Левом Добрянським і Централею УККА на чолі з дир. І. Базарком, було приявних 13 сенаторів і 49 конґресменів, плюс 20 представників різних конґресменів, чужинецьких амбасад та засобів комунікації (преса, радіо і телевізія). Із видатних і впливових сенаторів були приявними, між іншими, республіканські сенатори Роберт Долл, Чарльс Персі, Джекоб Джевітс і ін., та з-поміж демократів — Гаррісон Вілліямс, Едвард Зорінски, Квентін Бурдік (з дружиною) і ін. З республіканських конґресменів були м. і. Едвард Дервінски, Чарльз Вейлен і ін., з-поміж демократів — Семюел Страттон, Джілліс Лонґ, Морріс Удалл і багато інших. Між представниками засобів комунікації були м. і. Оксана Драган-Кравців, голова Українського Відділу державного Голосу Америки, й редактор „Українського Тижневика" Ігор Длябога. Прийняття у Капітолі у Вашингтоні було в цьому році численніше і успішніше, аніж в минулому році: був помітний зріст зацікавлення українською проблематикою.

Джерзи Сити, Н. Дж. — 22-го січня посадник міста Томас Смит проголосив День Української Незалежности. Перешкодженого голову місцевого Відділу УККА д-ра Євгена Котика заступив його заступник і голова УНДому в Джерзі Сити Володимир Білик. Між членами української делегації були члени Екзекутиви УНСоюзу Уляна Дячук і Володимир Сохан. Академія-концерт відбулася в залі місцевого УНДому 21 ц. м. — головний промовець — ред. Володимир Левенець.

Йонкерс, Н. Й. — 21 січня святочна Академія. Головний промовець — проф. д-р Константин Савчук.

Клівленд, Огайо. — 20 січня — бенкет. Головний український промовець — д-р Іван Флис. Американські промовці — сенатор Говард Мецбавм і конґреследі Мері Ровз Окар.

Лігай Веллі, Па. — 21 січня — святочний концерт. Головний промовець — д-р Альберт Кіпа.

Лос Анджелес, Каліф. — 21 січня святочний бенкет і концерт. Головний промовець — адв. д-р Іван Флис.

Мейплвуд, Н. Дж. — Урочисте вивішення українського прапору — поруч з американським — на високій щоглі перед ратушею відбулося 22 січня ц. р. у приявності посадника міста Роберта Гресміра і представників української громади.

Ню Гейвен, Конн. — 21 січня в залі готелю Шератон Парк-Пляза урочистий бенкет, що його відкрив і виголосив промову голова місцевого Відділу УККА д-р Михайло Сніґурович. Після бенкету — баль.

Нюарк, Н. Дж. — Урочистий концерт — академія — 21 січня. Головний промовець — Андрій Чайковський.

Ню Йорк, Н. Й. — Проголошення проклямації про Український День Незалежности відбулося в Міській ратуші — Ситі Голл — 19 січня ц. р. Підписали губернатор Кері і посадник міста Ню Йорку Едвард Кач. Численну українську делегацію очолювали директор Централі УККА мгр Іван Базарко, головний предсідник УНСоюзу адв. д-р Іван Флис і монс. Еміль Манастирський. — Урочиста академія відбулася 21 січня. Відкрив голова Об'єднаних українських організацій Великого Ню Йорку — Відділу УККА інж. Євген Івашків, — проклямацію губернатора Кері і мейора Кача відчитав Андрій Прятка, головним промовцем був адв. Ігор Раковський. — Заходами Централі УККА відбулося в Українському Інституті Америки для чужинецьких гостей прийняття 22 січня. Виставку історичних документів про українську державу влаштував проф. В. Трембіцький.

Озон Парк, Н. Й. — 28-го січня святочний концерт-академія. Головний промовець — Роман Крупка. Головою місцевого Відділу УККА, організатора святкування є Василь Босак. У мистецькій частині — відомі артисти — Лев Рейнарович і Роман Левицький.

Олбані, Н. Й. — У цій столиці стейту Ню Йорк вже втретє — за спонзорством прихильних українцям стейтових сенаторів Едвіна Мейсона і Воррена Андерсона — відбулося 23-го січня святкування роковин 4-го Універсалу в будинку стейтової леґіслятури, із неофіційною концертовою частиною та офіційною частиною — засідання об'єднаних палат леґіслятури. На чолі численної української делегації був директор Централі УККА мгр Іван Базарко.

Омаґа, Небр. — 21 січня святочна академія-концерт після Богослужби в намірені українського народу.

Петерсон, Н. Дж. — Посадник м. Петерсон Лоренс Креймер взяв участь у церемонії піднесення українського прапору на щоглі перед міською ратушею 22 січня. 26 січня відбулася біля щогли та в будинку ратуші спеціяльна програма.

Піттсбурґ, Па. — 28-го січня — святочна академія. Головний промовець — проф. Іван Вовчук.

Сиракузи, Н. И. — 21 січня — концерт-академія. Голова місцевого Відділу УККА д-р Александер Гудзяк повідомив приявних, що запрошений на головного промовця ред. Іван Кедрин не міг прибути, бо обидві нюйоркські летовища і летовище в Нюарку закриті і лети відкликані в наслідок густої мряки. Щасливо — д-р Михайло Логаза виголосив святочну промову.

Трентон, Н. Дж. 8 Губернатор стейту Ню Джерзі Брендон Бирн і обидві палати стейтової леґіслятури підписали 22-го січня проклямацію Українського Дня. На дотичній церемонії була українська делегація під проводом голови Координаційної Ради Відділів УККА в Ню Джерзі д-ра Мирослава Биха. Подяку склали губернаторові д-р Бих і Каміля Гук-Смородська. Перед прийняттям відповідної резолюції в асамблеї коротке слово про значення 4 Універсалу виголосив адв. Константин Ваньо, голова Відділу УККА на повіті Пассейк-Берген. У стейтовому сенаті подібне коротке слово виголосила пані Люба Остапяк. Після офіційної частини церемонії відбулася зустріч з участю 30-ох асемблеменів і 15-ох сенаторів та представників українського суспільства. 28 січня — урочиста академія — головний промовець — Андрій Шевченко.

Філядельфія, Па. — Святочна академія 21 січня, яку відкрив голова місцевого Відділу УККА проф. д-р Петро Стерчо. Головними промовцями були президент СКВУ Микола Плавлюк і віцепрезидент СКВУ, він же голова Централі УККА, мгр Іван Базарко. На Академії відзначено обох названих діячів, керівників СКВУ, як „Українців Року", за їх заслуги для зорганізування та переведення СКВУ III під знаком єдности всього самостійницького українського вільного суспільства.

Юніондейл, Н. Й. — Президент повіту Нассав Ф. Пурселл в Міннеолі та посадники трьох сусідніх міст Гемстед, Гленков і Ойстербей проголосили 22 січня Днем Української Незалежности. 28 січня — святочна Академія в Юніондейлі.

Янгставн, Огайо. — Урочистий бенкет 21 січня в університетському ресторані. Головний промовець — Андрій Фединський.

ВІДВІДИНИ ПРЕДСТАВНИКІВ ГРОМАДИ У ПРЕОСВ. ЄПИСКОПА ВАСИЛЯ ЛОСТЕНА

Стоять від ліва в першому ряді: голова НТША д-р Ярослав Падох, д-р Володимир Душник, о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, Владика Василь Лостен, адв. Роман Гуглевич, дир. Іван Базарко, проф. Володимир Ленцик. Стоять від ліва[другий ряд]: д-р Роман Голіят, лейтенант Гаррі Полчі, адв. Юрій Волинець, ред. Іван Келрин і адв. д-р Іван Флис.

Щоби привітати Владику Василя Лостена, єпископа Стемфордсько-нюйоркської єпархії, відвідала його в його резиденції у Стемфорді 13 січня ц. р. численна делегація від Централі УККА з Ню Йорку та від різних центральних українських установ і організацій, разом кругло 35 осіб. Владику привітав в імені всіх приявних і перший склав йому подвійні побажання — з нагоди Нового Року та ім'янин (день св. Василія) о. д-р В. Ґавліч, ЧСВВ, — опісля директор Централі УККА мгр Іван Базарко, бажаючи Владиці всіх благ і дякував йому водночас за його співпрацю і просив її надалі. Від Комітету Об'єднаних організацій Великого Ню Йорку промовляв його голова інж. Є. Івашків. Приявні відспівали Владиці „Многая Літа" і зроблено спільну світлину, а після того Владика дякував приявним і заявив, що він надалі буде тісно співпрацювати в усіх загально-громадських конструктивних ділах з нюйоркською громадою та закликав до єдности, бо тільки „в єдності сила народу". Владика Василь Лостен приймав своїх гостей поставленими на столах закусками.

АКАДЕМІЯ 22-го СІЧНЯ В МІННЕАПОЛІСІ

ПРОГРАМА

ВІДДІЛ УККА
Міннесота
5 год. пополудні
28 січня 1979
Заля церкви Святого Михаїла

П Р А П О Р О Н О С Ц І - ПЛАСТ Стан. проф.Б.Крамарчук,Христя Реймонд Вол.Анастас мол.,Мая Буник,М.Воробій І.Степчук,А.Дорошак,Христя Павлишин, Р.Степчук

1. АМЕРИКАНСЬКИЙ ГІМН — п-і Зоя Семенець
2. УКРАЇНСЬКИЙ ГІМН — п-і Зоя Семенець і всі присутні на залі акомп. п-і Кіра Цареградська
3. ВІДКРИТТЯ — мгр. Люба Менжега Голова Відділу УККА
4. ВСТУПНЕ СЛОВО — ген.-хор. В. Филинович
5. ДЕКЛЯМАЦІЯ: "Як дзвони радісно гудуть" /О.Олеся/ п-і Оля Хоролець
6. РЕФЕРАТ — проф. Володимир Анастас
7. ДЕКЛЯМАЦІЯ: "Любіть Украïну"-В. Сосюри Таня, Христя і Рокcі Елліот /СУМА/
8. ВІДЧИТАННЯ ПРОКЛЯМАЦІЇ — ОДУМ Люба Бугаєнко, Іван Гаєвий, Катерина Багнет
9. Виступ хору "ДНІПРО" — дириґент о. протод. Микола Б Р И Н Ь

а/ " Ой у лузі червона калина" - обр. О. Кошиця $ акомп. П. Цареград-ського
б/ " Синя чичка"- стр. пісня гарм. К. Цареградської $
в/ " Качки летять" - сл. М. Ткача, муз. О Білаша акомп. Кіри Цареградської
г/ " Та забіліли сніги"-істор. козаччя пісня, муз. М. Лименка
ґ/ " Вперед хто не хоче конати"-сл. П.Грабовського, муз.Л.Ревуцького
акомп. останніх двох пісень Петра Цареградського

КОНСОЛІДАЦІЯ І ДЕМОКРАТІЯ

Ці два поняття одно з одним пов'язані. Бож консолідація — це гуртування партій, груп, середовищ, організацій і окремих людей різного світогляду, різних віровизнань, але об'єднаних прагненням державницької волі для України, щоби власне для здійснення цього нашого спільного ідеалу спільно діяти. А коли є зорганізовані гурти різних поглядів, як до тієї нашої завітньої мрії дійти — то співпраця між ними може і мусить вестись тільки на базі шанування взаємних різних поглядів і шукання спільних висновків, вийшовши із спільного самостійницького засновку. Іншими словами — консолідація може існувати тільки на базі толеранції, культурної виміни думок і готовости згори до компромісу. І це є саме суттю демократії. Демократія визнає право до власної окремішної думки і право свобідно висловлювати її, підпорядковуючи водночас думку меншости думці більшости. Але демократія вимагає також від більшости, щоби вона не майоризувала меншість силою своєї так би мовити фізичної більшости, циферної більшости, а рахувалася з думкою меншости і так формулювала своє становище в кожній важливій справі, щоби осягати порозуміння і щоби було якнайменше випадків, що їх вирішується голосуванням, себто рішенням більшости, а якнайбільше, щоби найважливіші справи вирішувались одностайно.

Консолідація вимагає різновидність даної установи, на грунті якої її переведено. Але водночас вона вимагає співпрацю за принципами демократії. Український нарід скований сьогодні кайданами, що їх наклала диктаторська система окупанта. Всі українці у світі сущі, в Україні і поза нею, прагнуть скинути ті кайдани і — логічно — прагнуть загину диктатури, яка, навіть у лагіднішій формі, як сучасна кремлівська диктатура, спутує волю думки і діла. Демократія найтрудніша і найскладніша система правління, бо вимагає зрілости народу, зрілости суспільства. Але вона існує віь часів античної Греції і всі диктатури у різних народів і державах світу швидше чи пізніше провалювалися — демократія зберегла себе.

З хвилиною, як до Українського Конгресового Комітету вступили ДОБРУС і Об'єднання Українців Америці — величезна більшість українського зорганізованого суспільства в ЗСА опинилась в рядах УККА. Одноголосні рішення Екзекутиви і Крайової Ради по лінії консолідації повинні бути гаслом і вказівкою для всіх наших організацій в окремих громадах і всіх окремих українських людей в ЗСА: вступати до місцевих Відділів УККА, активізуватися у тих Відділах та підтримувати свої центральні керівні органи цієї нашої організацій. А що ніякого путнього діла не можна виконати без потрібних для цього фондів — то ж підтримайте УККА своїми членськими внесками, пожертвами, записами, підтримайте цю нашу найвищу установу, яка не словом, а ділом доказує, що вона розуміє вагу консолідувати в своїх рядах всіх українських патріотів і співпрацювати з усіма людьми доброї волі за благодатними правилами демократії.

22 СІЧНЯ У МІННЕАПОЛІСІ, МІНН.

Зліва на право: Пастор Української Баптистської Церкви М. Бездітко, І. Бугасико, прот. М. Куданович, Голова УККА мгр Люба Менжега, за нею секр. УККА інж. Вал. Єрмоленко, Заст. Гол. УККА Д. Татарин, Михна Реймонд, Леся Глиняна-Парек, П. Шайда, Лео Марущак, прот. М. Метулинський, інж. І. Янович. Посередині губернатор Стейту Міннесоти Ел Кві.

ВІКТОРОВІ К. ПРИХОДЬКОВІ — 93 РОКИ

Передача Шевченкової Грамоти Свободи проф. Вікторові К. Приходькові. Стоять (зліва): дир. І. Базарко, президент УККА проф. Лев Добрянський, проф. В. К. Приходько і толішний екзекутивний віцепрезидент УККА Йосип Лисогір, на засіланні Політичної Ради, 2-го березня 1974 р.

Віктор Кіндратович Приходько, колишній член Української Центральної Ради і колишній губерніяльний комісар (губернатор) Поділля — сам уродженець Поділля і автор прегарної книжки „Під сонцем Поділля", кол. в'язень Берези Картузької, скінчив 31-го січня 1979 року — 93 роки життя, зберігаючи все ще живість ума. Він був в Америці довгі літа тісно пов'язаний з Українським Конгресовим Комітетом і, так мовити, фанатиком Українського Народного Фонду, для якого поклав масу успішної праці. Будучи ентузіястом, людиною наскрізь громадською і звеличником культури — захоплювався й активно займався свого часу видавництвом карток — репродукцій образів передових українських артистів-малярів. З нагоди його дня народин — відвідали його в домі для старших осіб, де перебуває, директор Централі УККА мгр Іван Базарко, перший директор Централі УККА п. Юліян Ревай і колишня друкарщиця Віктора Приходька п-ні Марія Жук. Віктор Приходько мав такий сантимент до УККА, що його приятелі жартівливо називали „Віктором Конгресовичем". Сердечні бажання і на многі дальші літа!

ЗА ДОКУМЕНТАЦІЮ 3-ГО СКВУ

20-го січня 1979 відбулося у Філядельфії засідання Секретаріяту СКВУ під головуванням його президента Миколи Плавюка, на якому м. і. обговорювано потребу видати таку книгу про Третій СКВУ, як її зредагували були покійні вже Іван Сирник і Михайло Сосновський про Перший СКВУ. Про Другий СКВУ, на жаль, не видано еіякої книжки — і варто було би навіть тепер у зв'язку з документацією про Третій СКВУ — видати бодай частину матеріялів, що стосуються Другого СКВУ: протокол пленарних засідань, програму, деякі доповіді. На засіданні був приявний також редактор Антін Драган, який вказував на потребу видати таку книгу, але й указував на пов'язану з таким виданням велику фахову працю. Книги про Світові Конгреси Вільних Українців — це надзвичайно цінний матеріял для історії української вільної громади в діяспорі.

НЕ ІВАН, А МҐР ОРЕСТ ШУДЛЮК

В останньому числі „К. В." Помилково подано ім'я — прізвище новообраного 2-го секретаря Крайової Ради. Має бути: мґр Орест Шудлюк з Бостону. Перепрошуємо!

Найближче засідання Екзекутиви і Крайової Ради передбачено на другу суботу березня ц. р. під головуванням екзекутивного віце-президента о. монс. Роберта Москаля.

ЩЕ ОДНА ПОВАЖНА ВТРАТА

27 грудня 1978 помер у Ню Йорку після довшої недуги на 88-му році життя — д-р **Іван Козак**, колишній адвокат в Західній Україні, довголітній перший заступник голови і почесний член Об'єднання б. вояків українців в Америці, сотник УГА, довголітній працівник в УНСоюзі, колишній член Політичної Ради УККА. Покійний д-р **Іван Козак** був зразком вояка-громадянина, фанатиком праці, активний в різних ділянках громадського життя в ЗСА, дуже добрий та діловий організатор, один із тих членів найстаршого нашого покоління, якому трудно знайти рівних. Це була насправді людина конструктивної громадської дії і тому вся українська громада в ЗСА зазнала з його відходом болючої втрати.

В. Й. П.

Остаточний вислід збірки УНФонду на 1978 рік — буде проголошений у наступному числі „Вістей УККА". Його виготовляли на 5 лютого ц. р.

СТАТИСТИЧНІ ДАНІ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ та ПОЖЕРТВ для УНФОНДУ

на день 25-го січня 1979 р

/1977 і 1976 - для порівнання/

Виказ виготовлений на підставі збірок Відділів УККА та індивідуальних вплат

Ч/Ч.	Місцевість.		1978	1977	1976
1.	Філядельфія, Пен .		6,877.00	13,750.00	12,070.50
2.	Чікаго, Ілл.		7,875.00	13,270.00	7,782.00
3.	Метрополітальний Ню Йорк:				
	Мангетен, Асторія, Бронкс	7,643.00			
	Бруклин	1,703.00			
	Озон Парк	1,060.00			
			10,406.00	11,917.00	7,925.00
4.	Південно Східній Мішіген		4,410.00	7,020.00	6,050.00
5.	Нюарк-Ірвінґтон, Н.Дж.		6,155.00	6,745.00	8,003.00
6.	Рочестер, Н.Й.		2,340.00	3,898.00	4,244.00
7.	Клівленд, Ог.		3,133.00	3,677.00	3,428.00
8.	Бофало, Н.Й.		3,548.00	3,621.00	3,995.00
9.	Гартфорд, Кон.		2,670.00	3,589.00	3,095.00
10.	Пассейк/Повіт Берґен Н.Дж.		3,275.00	2,665.00	3,365.00
11.	Джерзі Ситі, Н.Дж.		1,735.00	2,590.00	2,833.00
	Головна Управа УНСоюзу		2,000.00	2,000.00	2,000.00
12.	Ню Гейвен, Кон.		1,910.00	2,575.00	2,460.00
13.	• Сиракюз, Н.Й.		2,450.00	2,380.00	2,515.00
14.	Лорейн, Ог.		1,900.00	2,185.00	1,855.00
15.	Янґставн, Ог.		1,870.00	2,135.00	2,075.00
16.	Бостон, Мас.		2,035.00	2,055.00	1,715.00
17.	Йонкерс, Н.Й.		405.00	2,00.00	1,915.00
18.	Елізабет, Н.Дж.		1,435.00	1,925.00	1,227.00
19.	Болтимор, Мд.		1,125.00	1,871.00	1,425.00
20.	Вашінґтон, Д.К.		1,458.00	1,840.00	1,625.00
21.	Піттсбурґ/Півд.-Схід. Пен.		450.00	1,789.00	1,787.00
22.	Бріджпорт, Кон.		1,225.00	1,730.00	1,288.00
23.	Милвокі і Вісконсін стейт		1,316.00	1,660.00	905.00
24.	Повіт Нассав, Н.Й.		1,445.00	1,555.00	1,000.00
25.	Ню Бронзвик/Бавнд Брук, Н.Дж.		470.00	1,447.00	1,473.00
26.	Міннеаполіс/Ст. Пол , Мінн.		995.00	1,306.00	1,504.00
27.	Ютика, Н.Й.		1,235.00	1,260.00	1,110.00
28.	Вилиментик, Кон.		705.00	1,221.00	1,185.00
29.	• Фльорида Стейт		1,916.88	1,127.00	2,497.00
30.	Повіт Делевер, Пен.		1,572.00	1,095.00	990.00
31.	Арізона - стейт		427.00	1,035.00	935.00
32.	• Трой, Н.Й.		1,130.00	1,015.00	965.00
33.	Оборн, Н.Й.		515.00	920.00	791.00
34.	Повіт Морріс, Н.Дж.		65.00	867.00	1,054.00
35.	• Каліфорнія - стейт		1,443.00	861.00	1,943.00
36.	Вотервліт		755.00	850.00	725.00
37.	Амстердам, Н.Й.		819.00	820.00	763.00
38.	• Коговз, Н.Й.		1,027.00	818.00	825.00
39.	Омага, Неб.		435.00	800.00	640.00
40.	Аллентавн-Лігай Велі, Пен.		80.00	727.00	367.00
41.	Скрентон, Пен.		600.00	720.00	236.00
42.	Керґонксон, Н.Й.		330.00	695.00	671.00
43.	Бінґгемтон, Н.Й.		645.00	685.00	695.00
44.	Кентон, Ог.		645.00	665.00	735.00
45.	Колчестер, Кон.		350.00	650.00	505.00
46.	• Гемонд, Інд. і стейт		1,225.00	645.00	761.00
47.	Трентон, Н.Дж.		200.00	645.00	557.00
48.	Елмайра, Н.Й.		560.00	582.00	500.00
49.	Картерет, Н.Дж.		482.00	563.00	535.00
50.	• Соммервіл/Манвіл, Н.Дж.		620.00	555.00	395.00
51.	• Редінґ, Пен.		600.00	480.00	315.00
52.	• Дітройт/Метрополітальний/Міш.		1,085.00	455.00	940.00
53.	Гюстон і Тексас стейт		225.00	450.00	260.00
54.	Вісконсін Делс, Віск.		415.00	445.00	490.00
55.	Мізурі стейт		295.00	415.00	266.00
56.	• Вілмінґтон, Дел.		415.00	405.00	733.00
57.	Денвер, Кол.		55.00	402.00	549.00
58.	Норвіч, Кон.		100.00	345.00	620.00
59.	• Байон, Н.Дж.		625.00	326.00	265.00
60.	• Акрон, Ог.		335.00	265.00	220.00
61.	Кемден, Н.Дж.		196.00	200.00	125.00
62.	• Ровд Айленд-стейт		360.00	135.00	255.00

Proclamation

County of Erie
Office of County Executive

City of Buffalo
Office of Mayor

WHEREAS, the vision of our forefathers created a most comprehensive vehicle under law for our nation to develop and grow; and

WHEREAS, the freedom that flows from the documents that were so wisely, with deep aforethought created, has enabled the people of these United States to prosper; and

WHEREAS, the example of America has fired other nations to follow the freeway of freedom that is now flourishing here over two centuries; and

WHEREAS, President Carter's stance on human rights has gradually opened up avenues hitherto closed as the relentless quest for human dignity will never cease; and

WHEREAS, the growth of consciousness of peoples everywhere has made the issue of freedom more than ever a prime mover of human endeavor; and

WHEREAS, some parts of the world still labor under a heavy burden of lack of national and human freedom which have made a mockery of documents that solemnly promised to uphold the tenet of human dignity; and

WHEREAS, terror is essential to communism as it undergirds the very essence of their power over nations and have perpetrated crimes which took a toll in millions of human lives; and

WHEREAS, the Ukrainian people some sixty-one years ago declared their solemn resolve to guide and govern themselves and duly proclaimed in Kiev to the world their independence; and

WHEREAS, the fledgling state of Ukraine was brutally invaded by Russian communist forces which reinstated their hegemony by terror--the modus operandi of revolutionary communism; and

WHEREAS, the American people have shown their fundamental adherence to freedom's cause and have given moral support to those who still are in quest to attain the highest human achievement--freedom and liberty; and

WHEREAS, our commitment to national and human rights has elevated us to a position of leadership and it behooves us to guide morally those who are still striving to free themselves from tyranny's yoke,

NOW, THEREFORE I, James D. Griffin, Mayor of the City of Buffalo, and I, Edward J. Rutkowski, Erie County Executive, do hereby jointly proclaim January 22, 1979 as

"UKRAINIAN INDEPENDENCE DAY"

and urge all citizens of Buffalo and Erie County to join with their fellow citizens of Ukrainian heritage to mark this day with a prayer and rededication to the principles of freedom for every nation and every human being.

IN WITNESS WHEREOF we have caused the Seal of the City of Buffalo and the County of Erie to be affixed this 22nd day of January 1979.

EDWARD J. RUTKOWSKI
ERIE COUNTY EXECUTIVE

JAMES D. GRIFFIN
MAYOR OF BUFFALO

Proclamation

WHEREAS, the City of Apopka is fortunate to have many citizens of Ukrainian descent living in the City who are making a great contribution to our community life; and

WHEREAS, on January 22, 1979, Americans of Ukrainian descent will observe the 61st anniversity of the Proclamation of the Independence of Ukraine and the 60th anniversary of the Act of Union, whereby all Ukrainian ethnographic lands were united into one independent and sovereign State of the Ukrainian people; and

WHEREAS, although the independence of the Ukrainian state was short-lived because of being attacked and destroyed by Communist Russia, the Ukrainian people still possess a deep sense of nationalism; and

WHEREAS, the American Ukrainians support the United States democratic form of government and enlist the support of the United States for the establishment of liberty in Ukraine;

NOW, THEREFORE, I, John H. Land, Mayor of the City of Apopka, Florida, do hereby proclaim January 22, 1979, as

UKRAINIAN INDEPENDENCE DAY

in the City of Apopka and urge all citizens to join with their fellow Americans of Ukrainian descent in recognizing and observing this important historical event, to lend moral support to the struggle for freedom and independence of Ukraine, and to join with them in their efforts to make the United States great through the democratic process.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and caused the Seal of the City of Apopka, Florida, to be affixed this 17th day of January, 1979 A.D.

John H. Land, Mayor

Attest:

Bonnie S. Bray, City Clerk

СОЮЗОВЦІ! РОЗПОЧИНАЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 5,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

СПРАВЖНЯ МЕТА...

(Закінчення зі стор. 2)

тиву в Україні й великою мірою вияснюють суворість, яку стосує режим супроти українських патріотів. Їхня акція йде в бік відродження нації, що повністю суперечить плянам „єдности" совєтського народу. Проте масове насичення пропаганди „возз'єднання", часом в істерично-безглуздих формах, говорить про поглиблення процесів руху спротиву. Інакше і не потрібно було б у таких формах запрягати увесь пропагандивний апарат до „святкового" галасу.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Українці виступлять на радієвій програмі в Ню Гейвені

Маргарет Мілейді (посередині) приготовляє скрипт до радієвої передачі про українців у співпраці із (зліва) Василем Ґіною, Ромою Гайдою і проф. Юрієм Цибрівським

Ню Гейвен, Конн. — Українська культурна спадщина, сучасний стан українців на поселеннях та їхня допомога українському народові на рідних землях в його боротьбі за людські й національні права будуть темою радіопрограми, що її передасть тут станція WICC в неділю, 11-го лютого, в год. 8-ій вечора.

Модератором цієї програми, одної з 13-ох про різні етнічні групи ЗСА, що їх передаватиме станція в наступних неділях, є п-і Маргарет Мілейді, письменниця, яка є одночасно членом професорського складу університету Пресвятого Серця. У програмі візьмуть участь: Василь Ґіна, секретар 370-го Відділу УНСоюзу, п-і Рома Гайда і проф. Юрій Цибрівський, відомий український піяніст і учитель музики. Спонзором цієї та всіх наступних програм є підприємство Мел Гарт Аплаєнсес.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТЕНҐ ЗНОВУ...

(Закінчення зі стор. 1)

так Гюстон, Тексас, заки прибули до Сієтел у стейті Вашінґтон.

В Атланті і Гюстоні заступник прем'єра Тенґ зустрічався з американськими політичними діячами і підприємцями, обговорюючи можливості поширення торгівлі між ЗСА і Китаєм, зокрема можливу участь американських нафтових фірм в розбудові китайської нафтової індустрії. Крім того, Тенґ відвідав Космічний центр ім. Линдона Б. Джонсона, де познайомився з функціями „космічної таксівки" („спейс шател"), яка за рік-два возитиме астронавтів до космічних лябораторій і вертатиметься на Землю. Китайський лідер теж відвідав ряд інших фабрик в самому Гюстоні та околиці.

У неділю, 4-го лютого, Тенґ був гостем дирекції фабрики „Боінґ", яка виробляє військові та пасажирські літаки. Комуністичний Китай вже замовив три велитенські пасажирні літаки „Боінґ 747" й існує можливість, що замовить ще два. Літаки були б вживані для безпосередніх полетів між Пекіном і кількома американськими містами.

У понеділок, 5-го лютого, китайська делеґація мала відлетіти із Сієтел до Китаю, зупиняючись на короткий час в Токіо.

День раніше газета „Правда", офіціоз Комуністичної партії Совєтського Союзу, гостро скритикувала уряд президента Джіммі Картера за те, що, мовляв, дав нагоду Тенґові Гсіао-пінґові „ширити наклепи на СССР" під час його відвідин в ЗСА. „Правда" твердила, що помимо запевнень з боку Білого Дому, Америка і Китайська Народна Республіка у своєму спільному пресовому повідомленні, оприлюдненому в кінці відвідин Тенґа у столиці ЗСА, таки зайняли „антисовєтське становище", коли зазначили, що спільно протиставитимуться намаганням „будь-якої держави чи групи держав встановити гегемонію чи домінацію над іншими".

ПРО ДВІ...

(Закінчення зі стор. 2)

польської влади, прищеплювали їм національну свідомість.

Із частини 2-ої я дізналася про середні школи в Галичині, де вчилися дочки сільської інтелігенції, цікаво було читати про побут і тамошнє оточення.

Зі зворушенням читала, як гімназистки-підлітки „таємно" вночі відзначали в спеціяльній кімнаті заборонені польською владою національні свята: Перше Листопада, 22-го Січня, свято Крут, роковини смерти Ольги Басараб... Про свято 22-го Січня Реня сказала: „Ми його гідно вшануємо. Це не спогад пройдешнього, це пригадка, що мусимо здобути державність! Хіба ж ми гірші від інших народів?"

В останній частині твору читаємо, як Реня, закінчивши середню освіту, стала вчителькою. Саме тоді прийшли совєти „визволяти" Західню Україну. З тяжким серцем я читала розділи, в яких було так багато знайомого мені: терор, арешти, постійний страх, нестача всього... Як говориться в анекдоті про совєтське постачання: „І чого тільки у нас нема: і хліба нема, і цукру нема, і м'яса нема, і молока нема і т. д..."

Після слово написане під назвою: „Не відходи, Реню!" Мені самій хотілося просити, разом з авторкою, щоб це симпатичне дівча не відходило. Коли ж авторка в розмові з Ренею сказала, що це її остання книжка, то хочу разом із Ренею запротестувати: „Не треба казати „остання". Це звучить сумно, а смутку ніхто не любить'!"

Дочитую книжку, закриваю... Але мені хочеться ще перелистати сторінки і заглянути до „зоряного дитячого світу", там я можу трохи духово відпочити від часто невеселих, метушливих щоденних буднів.

Додам, що ілюстрації до цього твору малював наш неперевершений ЕКО, і це зробило книжку ще вартнішою.

Андреотті старається оформити новий уряд в Італії

Рим, Італія. — Джуліо Андреотті, який кілька днів раніше вніс резигнацію з посту прем'єр-міністра, а уряд якого подався формально до димісії, одержав поновне доручення від президента Італії Сандра Пертіні оформити новий уряд.

Андреотті, який є членом Християнсько-Демократичної партії, заявив представникам преси в суботу, 3-го лютого, що він прийняв доручення президента Пертіні, але формальні переговори з представниками інших партій розпічне щойно у вівторок, або в середу з уваги на дуже скомпліковану ситуацію у зв'язку з вимогою Комуністичної партії включити її представників до нового кабінету. У цьому, як відомо, комуністи мають піддержку Соціялістичної партії, третьої найбільш чисельно репрезентованої партії в італійському парляменті. Одначе, провід Християнсько-Демократичної партії відкинув вимоги комуністів, що й було причиною резигнації уряду Андреотті після відмови комуністів піддержувати його.

Політичні обсерватори уважають, що з уваги на зріст терористичних акцій, штрайки та застій в економіці, президент Пертіні може розв'язати парлямент і проголосити нові вибори, хоча жадна з політичних партій не бажає собі цього під цю пору. Коли, одначе, Андреотті чи інші лідери не знайдуть розв'язки, президент Пертіні буде змушений на такий крок, що може довести до гострої конфронтації поміж центристськими партіями й комуністами. Це, в свою чергу, може причинитись до ще більш поширених акцій терористів.

САЛТ II...

(Закінчення зі стор. 1)

лили, що ЗСА мусять подати Москві до відома, що Вашінгтон таки „пов'язуватиме" всі аспекти закордонної політики Совєтського Союзу, а не розглядатиме САЛТ II цілком окремо.

Не зважаючи на те, що схвалена в Істоні резолюція формально не зобов'язує республіканських членів Конгресу, то з уваги на факт, що в нарадах брали участь сенатор Говард Бейкер, лідер Республіканської меншости в Сенаті, як теж 28 інших впливових сенаторів і велика кількість республіканських конгресменів, а також Віллям Брок, голова Крайового комітету Республіканської партії, то політичні спостерігачі вважають, що в Сенаті правдоподібно зросте опозиція республіканських членів до САЛТ II. Як відомо, навіть якщо президент Картер і совєтський лідер Леонід Брежнєв підписали б цей договір щодо обмеження стратегічної атомової зброї, то, згідно з Конституцією ЗСА, Сенат мусів би ратифікувати його двома третіми голосів, заки він увійшов би в силу.

Із присутніх 95-ох республіканських провідників тільки сенатор Джон Чейфі з Ровд Айленду і конгресменка Міллісент Фенвик противилися схваленій резолюції, твердячи, що справа САЛТ II така важлива, що її треба розглядати і вирішувати цілком окремо від інших американсько-совєтських справ.

Під час триденних нарад республіканські лідери теж постановили, що конечно потрібний Додаток до Конституції ЗСА, який вимагав би від уряду збалансованого державного бюджету. Але з уваги на те, що не могли погодитися щодо тексту і форми додатку, то погодились „прикласти всіх зусиль", щоб сам Конґрес збалянсував бюджет на фіскальний рік, який розпочнеться 1-го жовтня 1980-го року.

Веселий вечір на Фльориді

Голівуд, Фльорида. — Український драматичний гурток „Розвага", який діє при Українському Культурному Центрі в Голівуді на Фльориді, влаштовує в неділю, 25-го лютого ц. р. о год. 6-ій вечором в залі УКЦ при 2850 Тейлор вулиці „Веселий Вечір" у двох частинах. В програмі: виступ жіночого ансамблю, сольоспів, скечі, танки, монологи тощо. Режисер — Омелян Урбанський; диригент жіночого амсамблю — Євген Крук; музичний супровід — мгр Богдан Сперкач; балетмайстер — Тарас Сеньович; адміністрацією займається Антін Угляр і Михайло Курман.

Після Програмової Конференції УДР

Дня 20-го січня ц. р. у Ню Йорку, в будинку Українського Інституту Америки, відбулася Програмова Конференція Українського Демократичного Руху, що її скликав його Головний Секретаріят. Ціллю конференції було зробити ще один крок уперед в напрямі об'єднання під одним дахом різних політичних організацій та окремих осіб з демократичним світоглядом. А таких організацій в обидвох Америках, в Европі і Австралії є чимало. Вони дотепер відігравали дуже поважну ролю у нашому житті в усіх його ділянках; багато внесли в розбудову нашої політики, культури, науки, публіцистики. Та проте, їх питома вага і значення у нашій спільноті не були як слід доцінені, тому що демократи не зуміли об'єднати своїх сил. Вони працювали малими групами, нескоординовано, не порозуміваючись між собою. Демократи не створили для себе одного координаційного форуму, де могли б порадитися, узгіднити свої погляди і назначити спільні пляни.

Ситуація на демократичному відтинку українського життя почала змінюватися на краще з того часу, як у червні 1976 року в Ню Йорку скликано перший з'їзд Українського Демократичного Руху і обрано на ньому Головний Секретаріят як екзекутивний орган української демократії у вужчому її складі. У з'їзді взяли участь три партії і представники студентських організацій із ЗСА і Канади. Партії такі, як: УРДП, ОУНз і УНДО.

Праця Головного Секретаріяту, до якого в міжчасі приступили діячі незалежних (не зорганізованих в партіях) українських демократів, розгорталася в різних напрямах, але головну увагу звернено на затіснення ділових і духових зв'язків між членами-основниками УДР. Дуже швидко виявилося, що три політичні партії, які протягом кількох десятиріч працювали незалежно одна від одної, а також незалежні демократи — мають дуже багато спільного між собою. Виявилося, що в зустрічі з практичними проблемами нашого життя в них була все та сама відповідь на них. На жаль, не так склалися стосунки зі студентами. Вони з першого ж дня після з'їзду поставилися байдуже до УДР, не брали участи в засіданнях Секретаріяту, не внесли ніяких пропозицій або ідей на обговорення. І хоча формально вони й досі перебувають в УДР на становищі членів-спостерігачів, то в дійсності їх в УДР нема. Отож перша спроба збудувати міст поміж поколіннями не вдалася. Молодь або йде своїми власними шляхами, або байдужа до української політики.

Зате, як сказано, зроблено багато на відтинку вироблення спільної політичної програми для трьох демократичних партій та для незалежних політично думаючих українських демократів старшого й середнього поколінь. На початку 1977 року надруковано брошуру п. н. „Український Демократичний Рух", у якій уперше дано відповідь на цілий ряд питань української політики в Україні і в діяспорі. Ця брошура стала першою політичною плятформою УДР. Одночасно укладено також тимчасовий статут УДР. У нім розв'язано питання форми співпраці між членами УДР і визначено її як конфедерацію трьох незалежних політичних партій і безпартійного сектора. Дещо пізніше, на початку 1978 року виринуло питання фізичних членів в УДР і їх прав. Його розв'язано таким способом, що окремою ухвалою Головного Секретаріяту допущено до УДР окремих осіб членів і не-членів партій. З того часу УДР є організацією правних і фізичних осіб, при чому в низових клітинах (в клюбах УДР) діють лише фізичні члени, а в Головному Секретаріяті є заступлені правні особи.

На протязі двох останніх років появилося 5 „Заяв" і „Становищ" УДР до важливих питань у діяспорі і в Україні. Вони також внесли вагомий вклад у програмові положення УДР.

Створення тимчасової програми і тимчасового статуту УДР було важливою подією в історії розвитку Українського Демократичного Руху і в історії української діяспоріяльної демократії в загальному. Але цим своїм осягом Головний Секретаріят не міг задовольнитися. Досягнуте треба було перевірити на практиці життя і в дискусії з відповідними колами нашої суспільности поза УДР. І ось тому й для того була скликана Програмова Конференція УДР у Ню Йорку. До участи в ній запрошено членів і не-членів УДР, а головним референтом обрано проф. Ярослава Пеленського, відомого українського історика і публіциста середнього покоління. Одним з головних коментаторів був проф. політичних наук і публіцист д-р Ярослав Білінський. Кільканадцять днів перед конференцією доручено вироблений проф. Я. Пеленським проєкт програми і статуту УДР деяким відомим громадянам у ЗСА і Канаді з проханням висловити про них свою опінію. Після такої підготови розпочалися в Ню Йорку праці конференції.

Її перебіг і вислід є дуже повчаючий, а для Головного Секретаріяту УДР став підтвердженням того, що він іде по правильному шляху. У проєкті програми Я. Пеленського узгляднено всі основні принципи першої програми УДР, але додано й нові, а між ними поставлено вимогу, щоб особи, які входять до складу керівних органів УДР були вибирані туди не більше як на одну або дві каденції. Знову ж Я. Білінський пропонував внести до програми ствердження, що УНР була першою державою у світі, яка забезпечила за національними меншостями України повну автономію. Він також поставив пропозицію, щоб УДР у своїй програмі відзначила, що вона в принципі відкидає можливість вирішування справи суверенности українського мароду шляхом референдуму (на цю тему розгорнулася дуже цікава дискусія).

Загальне схвалення знайшла пропозиція Я. Пеленського, щоб УДР у своїй діяльності продовжував і розбудовував традиції УНР і УПА та щоб зазначити, що УДР позитивно оцінює самостійницькі і автономістичні рухи серед українського народу незалежно від політичних переконань і їх учасників (починаючи з 1920 років).

Найдовше й найгарячіше продовжувалася дискусія над питанням, чи УДР має бути організацією тільки фізичних членів, чи фізичних і правних. Різницю поглядів на цю тему настільки наближено, що вирішення цієї важливої справи передано Програмовій комісії у складі: Я. Пеленський (голова), Я. Білінський, Василь Гришко, Роман Ільницький і Євген Перейма.

Проєкт нової програми і нового статуту Комісія має передати Головному Секретаріятові 1-го червня ц. р. Після того відбудеться ще над ним публічне обговорення в Ню Йорку, Лондоні, Мюнхені, Торонто та інших містах.

Усіх учасників конференції було 30 осіб (вступ був тільки за запрошеннями). Дискусія була темпераментна, ведена культурно і на високому поземі. Президію творили: проф. М. Воскобійник, д-р Олег Волянський, д-р Євген Перейма і д-р Роман Борковський. Головні коментарі дали на письмі проф. Ярослав Білінський, д-р Василь Гришко і мґр Роман Ільницький.

Роман Ільницький

ПОХОРОНИЛИ...

(Закінчення зі стор. 1)

хія якого розкинена від кордону Манітоби до східнього берега Канади сказав, що він не знає церкви будованої в цій Епархії за життя сл. п. Гната Поворозника якій він в якійсь мірі не допоміг. А коли, — згадував Владика, — сл. п. Гнат Поворозник вперше зустрівся з папою Іваном XXIII, то вони відразу розмовляли як старі друзі — так подібні вдачею і характером були ці дві особи з дуже різних середовищ. Святіший Отець надав йому титул Лицаря св. Григорія.

Гнат Поворозник

У Канаді Гнат Поворозник знаний як підприємець. Він організував і довгі роки очолював фірму м'ясних виробів, яка розрослась у мільйонову корпорацію „Ессекс Пакерс" Лтд. Ця фірма з фабриками у трьох містах провінції після Другої світової війни, стала місцем затруднення для багатьох українських еміґрантів, як і раніше вона служила попереднім еміґрантам. Вона також творила фінансову базу, з якої Гнат Поворозник міг допомагати українським організаціям у Канаді. Українська Стрілецька Громада, Українське Національне Об'єднання, Комітет Українців Канади, В-во „Новий Шлях" — це тільки деякі з тих громадських установ, у яких сл. п. Гнат Поворозник був активним членом і які не раз очолював. При його допомозі Український Народний Союз заснував свій перший Відділ в Канаді. Він — ветеран Української Визвольної Війни, але за українську справу він не перестав боротись із закінченням цієї війни; для нього боротьба завжди тривала.

Водночас він також був важливим громадянином Канади. Голови урядів, політичні діячі, банкіри з ним особисто були знайомі і слухали його порад. Владика Ізидор згадав одну із поїздок довкола світу, в якій він товаришив Гнатові Поворозникові. В країнах Далекого і Близького Сходу, в Европі, де вони зупинялись, Гнат Поворозник заходив до канадських посольств і обговорював можливості поширення торговельних зв'язків. А в Японії, — казав Владика Ізидор, — коли Блаженніший Патріярх Йосиф ще був в неволі, Гнат Поворозник мав зустріч з членами посольства Совєтського Союзу і доводив їм несправедливість засудження львівського Митрополита.

Хоча сл. п. Гнатові Поворозникові було аж вісімдесят чотири роки він пішов на пенсію щойно тоді, коли перестало битись його серце. За два місяці до смерті він ще брав участь у СКВУ у Ню Йорку; там його винахідливість, досвід і поради були до послуг громадським діячам. Багато з тих які його знали згадували, що ніколи не відчували його поважного віку: він умів цікаво розмовляти з товаришами „старої війни", вмів слухати опіній людей за тридцять і п'ятдесят років молодших за нього, з ними дискутуючи, вмів і розвеселити своїх правнуків.

На труну Гната Поворозника, на кладовищі під Гамілтоном, 29-го січня 1979 року Владика і священики посипали землю і поблагословили її. Потім присутні поклали дві тверді грудки руди з шахтарського міста Судбурі в Північному Онтаріо, де був знайомий з багатьма українцями, грудку землі з могили полк. Андрія Мельника, жменю привезеної з України, сином якої він завжди був.

Тлінні останки Поворозника лежать поруч його сина Іллі, який помер дев'ять місяців перед Батьком.

Сенсаційна виборча...

(Закінчення зі стор. 1)

вання і звертав увагу на потребу лібералізації і демократизації совєтського суспільства і Людмилу Аґапову, яка помимо чотирократного намагання втекти захопленим малим пасажирським літаком за кордон, залишилася поза мурами в'язниці.

Цю таємничу групу очолює Владімір Сичов, професійний фотограф, відомий західнім кореспондентам в Москві, як продавець образів неофіційних артистів за „тверду валюту". Помимо заборони торгівлі закордонною валютою, влада ніколи не перешкоджала Сичову вести ці операції.

„Мені не відома ця організація, — заявив Медведєв кореспондентам, — можливо, що серед такої великої групи є також злі люди, але сама ідея є доброю, це буде дуже цікавий політичний експеримент".

Медведєв признався при тому, що Сичов й інші члени цієї групи відвідували його особисто, показували йому свої документи і переконали, що вони в більшості є робітниками і визнавцями різних релігій. „Я полюбив їх і заявив, що не буду відмовлятися від кандидатури", — заявив Медведєв. Сичов признався, що група наперед зверталася з тією справою до академіка Андрея Сахарова, але він відмовився від кандидатури.

Згідно з совєтським правом і конституцією, теоретично кожна група може іменувати своїх кандидатів до Верховної Ради, ляльного совєтського „парляменту", але на практиці тільки один кандидат є на офіційному списку з кожної округи, якого виставляє місцева клітина Компартії.

Вибори до совєтського „парляменту" відбудуться 4-го березня ц. р. і тому Сичов закликає своїх прихильників до поспіху. Пресова конференція у цій справі відбулася в помешканні Сичова. Аґапова, хоча і була в помешканні Сичова, не займала становища до цієї справи кажучи, що совєтські кандидати не зустрічаються з пресою перед виборами.

Дипломатичні джерела в Москві твердять, що уся ця афера може бути провокацією.

СМЕРТНИЙ ПОХІД

(Закінчення зі стор. 2)

Ще три дні і три ночі їзди поїздом. Ми доїхали до невеличкої станції Маугавзен над Дунаєм. Тут нас вивантажили з вагонів і повели дорогою на гору, де був розташований концентраційний табір Маутгавзен. Здалека ми бачили, як в'язні працювали важко джаґами в каменоломах. Був уже вечір, як ми вийшли на цю цю прокляту гору. Перший раз по шістьох добах ми одержали гарячу зупу, що смакувала нам краще, як найбільш вибаглива страва.

Настала ніч і нас загнали в замкнений простір поміж високим таборовим муром і великим будинком таборової кухні. Там ми перебували на снігу й морозі до ранку. В'язні були так вичерпані й помучені цілотижневим походом, що багато лягли прямо на сніг і поснули вічним сном.

А тисячі почали штурм за доступ до таборової купальні — задні тиснули передніх, а їх відтискали дрючками по головах місцеві наставники. Тих, що впали під ноги, затоптали на смерть.

По оцій звіринній боротьбі нас викинули з купальні на сніг, а далі ми опинилися в бараках, де отримали лише білизну. Тут було таке переповнення, що ми стояли тісно один біля одного. Але вночі ми мусіли в такій товпі всі сидіти. Наші нові наставники „допомагали" нам в цьому, б'ючи гумовими дрючками куди попало. І так всі таки мусіли вміститися. Так „просиділи" ми три ночі і простояли три дні. На кожноденний апель нас виганяли в білизні на подвір'я і там ми вистоювали на снігу і на морозі по кілька годин.

З Маутгавзен нас розподілили до кількох менших таборів, підрядних цьому головному таборові. Нашу групу, що держалася до цього часу разом, роздрібнили по менших таборах, в яких найважчим був концтабір Ебензее. Я дістався якраз до цього табору. Він показався важчим ніж Авшвіц. Тут загинуло багато наших друзів. Мене, що догоряв, вирятував кінець війни 6 травня 1945 року.

Отак ми, розпочавши на Щедрий Вечір, 18 січня 1945 року, наш похід до останнього концтабору, закінчили його 29 січня того ж року, в річницю славетного бою під Крутами.

Але до закінчення нашої неволі було ще далеко. І не всі з неї вийшли. Чужий вітер розвіяв їх порох по чужих полях...

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА 10 ЛЮТОГО 1979

Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж. Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ" Відд. 371 о год. 7 веч., в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситься членів вирівняти залеглі вкладки.

Стефанія Стеців — гол.
Вол. Шпирка — заст. гол.
Леся Назарук — касир
Ю. Баранюк — фін.-секр.

Джерзі Сіті, Н. Дж. Річні і місячні збори Б-ва св. Івана Хрестителя 270-го Відділу УНС, о год. 4-ій по пол. в Укр. Народному Домі. На порядку — звіти Управи та Контрольної Комісії і вибір нової Управи на 1979 рік. Проситься членів прибути і вирівняти членські вкладки. Вразі мало присутніх членів — збори відбудуться одну годину пізніше.

А. Струк — предс.
С. Островський — фін. секр.
В. Бутковський — рек. секр.

Рочестер, Н. Й. Сестрицтво Пресвятої Богородиці, 36-ий Відділ УНС відбуде свої місячні збори о год. 1:30 по пол. в кафетерії Школи св. Йосафата при 940 Рідж Ровд Іст у Рочестері. Проситься всіх членок взяти участь у зборах та вирівняти належні вкладки.

Стела Гошовська
Марія Ковальчук
Параска Демянів

Янґставн, Огайо, Річні збори Б-ва св. Івана Хрестителя, Відд. 230 УНС о год 4-ій по пол. у власній залі при Френклін Аве. На порядку зборів: звіти урядовців, Контрольної Комісії, вибір Управи на 1979 рік. Просимо всіх членів прийти на збори.

За Управу:
М. Мартинишин — гол.
Г. Курач — рек.-секр.
П. Ліщак — фін. секр.

НЕДІЛЯ 11-го ЛЮТОГО 1979 Р.

Джерзі Сіті, Н. Дж. Річні Збори Т-ва „Українська Січ" Відд. 170, год. 4-та по пол. в Українському Народному Домі при Фліт вул. Запрошуємо всіх членів взяти участь у цих Загальних Зборах.

УПРАВА

Рочестер, Н. Й. Річні збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367 відбудуться в Кафетерії св. Йосафата о год. 1:30 по пол. Порядок зборів: звіт Контрольної Комісії, справа 65-літнього ювілею і вибір Управи на 1979 рік. Просимо членів прибути на збори.

Петро Дзюба — гол.
Микола Лилак — касир
Василь Попович — секр.

Філядельфія, Па. Річні Загальні Збори Т-ва "Єдність" 163 Відд. відбудуться о годині 2-ій по пол., в залі дому УНСоюзу при 5004 Н. Олд Йорк Рд. До участи в зборах запрошується всіх членів Відділу.

За Управу Відділу
Теодор Дуда — секр.